

REPUBLIKA SLOVENIJA
ZAGOVORNIK NAČELA ENAKOSTI

Raziskovalno poročilo

Ključni rezultati javnomnenjske raziskave
»Raziskava o diskriminaciji 2022«

Ključni rezultati javnomnenjske raziskave »Raziskava o diskriminaciji 2022«

Raziskovalno poročilo

Ljubljana, september 2023

Kazalo

1	O JAVNOMNENJSKI RAZISKAVI.....	7
1.1	Pristojnosti Zagovornika in varstvo pred diskriminacijo.....	7
1.2	Namen raziskave	7
1.3	Opis vzorca prebivalcev Slovenije.....	8
2	IZSLEDKI JAVNOMNENJSKE RAZISKAVE.....	9
2.1	Strpnost in stališča do diskriminacije	9
2.1.1	Spol.....	10
2.1.2	Narodnost ter državljanstvo.....	11
2.1.3	Rasa ali etnično poreklo	12
2.1.4	Vera ali prepričanje	13
2.1.5	Invalidnost.....	14
2.1.6	Starost.....	15
2.1.7	Spolna usmerjenost.....	16
2.1.8	Spolna identiteta in spolni izraz	18
2.1.9	Družbeni položaj ali premoženjsko stanje.....	21
2.1.10	Druge osebne okoliščine	22
2.1.11	Povzetek ugotovitev glede strpnosti in stališč do diskriminacije.....	24
2.2	Dojemanje diskriminacije in izkušnje z njo.....	27
2.2.1	Razumevanje pojma diskriminacija	28
2.2.2	Razširjenost diskriminacije v Sloveniji	29
2.2.3	Izkušnje z diskriminacijo.....	34
2.2.4	Izkušnje z nadlegovanjem in spolnim nadlegovanjem	38
2.2.5	Prijavljanje in pomoč ob diskriminaciji	44
2.2.6	Povzetek ugotovitev glede dojetanja diskriminacije in izkušenj z njo	45
2.3	Poznavanje Zagovornika načela enakosti ter informiranost o neenakosti in diskriminaciji	47
2.3.1	Poznavanje Zagovornika načela enakosti	47
2.3.2	Informiranje o Zagovorniku in diskriminaciji.....	50
2.3.3	Povzetek ugotovitev glede poznavanja Zagovornika načela enakosti ter informiranosti o neenakosti in diskriminaciji	51

1 O JAVNOMNENJSKI RAZISKAVI

1.1 Pristojnosti Zagovornika in varstvo pred diskriminacijo

Zagovornik načela enakosti (v nadaljevanju: Zagovornik) opravlja po Zakonu o varstvu pred diskriminacijo (v nadaljevanju: ZVarD¹) tri osnovne naloge:

- informiranje, svetovanje in zagovorništvo, kar vključuje nudenje neodvisne pomoči in podpore diskriminiranim ljudem. Po ZVarD ima Zagovornik tudi pristojnost začeti postopek za oceno ustavnosti oziroma zakonitosti predpisa ali splošnega akta pri Ustavnem sodišču;
- sprejemanje prijav in ugotavljanje diskriminacije, kar zajema predvsem ugotavljanje diskriminacije v posamičnih primerih ali na ravni predpisov (ocena diskriminatornosti), ko preiskuje in ugotavlja oziroma odloča, ali je v določenem primeru prišlo do diskriminacije;
- raziskovanje, spremljanje, priporočila in ozaveščanje (sistemski del), predvsem v smislu analiziranja in raziskovanja splošnega stanja diskriminacije v družbi, na podlagi česar pripravlja neodvisna redna in posebna poročila, priporočila, vključno s priporočili za sprejetje posebnih ukrepov. Sistemske naloge vključujejo tudi mednarodno sodelovanje.

Diskriminacija po 1. členu ZVarD pomeni vsako neupravičeno neenako obravnavanje oseb zaradi njihovih osebnih okoliščin, ki ima za cilj ali posledico oviranje, zmanjšanje ali izničevanje enakopravnega priznavanja, uživanja ali uresničevanja človekovih pravic in temeljnih svoboščin, drugih pravic, pravnih interesov in ugodnosti na različnih področjih družbenega življenja.

Osebne okoliščine so prirojene ali pridobljene osebne značilnosti, lastnosti, stanja ali statusi, ki so pravilom trajno in nerazdružljivo povezani z določenim posameznikom in njegovo osebnostjo, zlasti identiteto, ali pa jih posameznik ne spreminja zlahka. Med osebne okoliščine po ZVarD štejemo spol, narodnost, rasa ali etnično poreklo, jezik, vera ali prepričanje, invalidnost, starost, spolno usmerjenost, identiteto in izraz, družbeni položaj, premoženjsko stanje, izobrazbo ali katero koli drugo osebno okoliščino (npr. zdravstveno stanje, starševstvo).

1.2 Namen raziskave

Zagovornik je v letu 2022 opravil javnomnenjsko raziskavo »Raziskava o diskriminaciji 2022« (javnomnenjska raziskava) z namenom razumevanja stanja in spremljanja trendov glede diskriminacije v širši javnosti. Zagovornik je v preteklosti že izvedel raziskavi »Percepcija diskriminacije v Sloveniji — raziskava javnega mnenja« ter »Dojemanje in izkušnje z diskriminacijo v Sloveniji v letu 2020«, in sicer v letih 2017 in 2020.²

¹ Dostopno na: <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO7273>.

² Vse raziskave Zagovornika načela enakosti o diskriminaciji so dostopne na spletni strani Zagovornika: <https://zagovornik.si/izdelki-zagovornika/raziskave-o-diskriminaciji/>.

Namen javnomnenjskih raziskav je pridobiti vpogled v stališča in izkušnje prebivalcev glede diskriminacije med splošno populacijo. Zato je Zagovornik skupaj z Inštitutom za raziskovanje trga in medijev Mediana, d. o. o., ki je izvedel raziskavo, pripravil poseben anketni vprašalnik. Raziskovalna metoda je bila kombinacija računalniško podprtega telefonskega anketiranja in računalniško podprtega spletnega anketiranja. Anketiranje se je izvajalo med 19. in 29. septembrom 2022.

1.3 Opis vzorca prebivalcev Slovenije

Vzorčni okvir javnomnenjske raziskave so bili prebivalci Republike Slovenije, splošna populacija v starosti od 18 do 75 let. Vzorec je bil reprezentativen po spolu, starosti, regiji in izobrazbi. Javnomenjska raziskava je bila izvedena na vzorcu 1.006 prebivalcev Slovenije oseb. Pri interpretaciji rezultatov lahko zato trdimo, da gre za splošno mnenje prebivalcev Slovenije.

V raziskavi je sodelovalo 51 odstotkov moških in 49 odstotkov žensk. Prebivalci Slovenije so bili razdeljeni v šest starostnih kategorij, v razponu od 18 do 75 let. Največ jih je bilo v starostnih skupinah od 35 do 44 let in od 45 do 54 let, in sicer v vsaki po 19 odstotkov.

Respondenti so imeli različno stopnjo izobrazbe, malo več kot polovica (54 odstotkov) jih je končala poklicno ali srednjo šolo. Petina (20 odstotkov) jih je končala največ osnovno šolo, dobra četrtina (26 odstotkov) pa vsaj višjo ali visoko šolo.

Prebivalci Slovenije so bili iz vseh slovenskih statističnih regij, in sicer iz pomurske, podravske, koroške, savinjske, zasavske, posavske, osrednjeslovenske, gorenjske, goriške, primorsko-notranjske, obalno-kraške regije in jugovzhodne Slovenije.

Približno enak delež sodelujočih v raziskavi je bil iz urbanega (40 odstotkov) in ruralnega okolja (41 odstotkov), malo manj kot petina (19 odstotkov) pa iz primestnega.

Respondenti so se med seboj razlikovali po zaposlitvenemu statusu, pri čemer jih je bila polovica zaposlenih s pogodbo o delovnem razmerju (50 odstotkov), skoraj četrtina je bila upokoјencev (24 odstotkov), šest odstotkov brezposelnih, ostali pa so bili samozaposleni, so se še izobraževali oziroma so imeli drugačen status.

Njihovi dohodki so bili različni, največ (40 odstotkov) jih je prejelo od 400 do 1.000 evrov neto mesečno, skoraj vsak deseti (osem odstotkov) ni imel svojih prihodkov.

Malo več kot polovica (53 odstotkov) prebivalcev Slovenije se je opredelila za verne, od tega se jih je 91 odstotkov opredelilo za pripadnike katoliške vere. Manj kot polovica (45 odstotkov) prebivalcev Slovenije se je opredelila za nereligiozne.

Večina prebivalcev Slovenije se je opredelila, da so po narodnosti Slovenci (94 odstotkov). Ostali so se opredelili za pripadnike drugih narodnosti.

2 IZSLEDKI JAVNOMNENJSKE RAZISKAVE

Javnomnenska raziskava je bila v vsebinskem smislu razdeljena na tri dele:

- V prvem delu so prebivalci Slovenije odgovarjali, v kakšnem obsegu se strinjajo s predstavljenimi stališči, s čimer smo merili prisotnost stereotipnih predstav in predsodkov pa tudi strpnost javnosti do določenih skupin prebivalcev z osebnimi okoliščinami, ki so varovane pred diskriminacijo (glej poglavje [2.1 Strpnost in stališča do diskriminacije](#)).
- V drugem delu so prebivalci Slovenije odgovarjali na vprašanja o doživljanju diskriminacije in osebnih izkušnjah z diskriminacijo. Zanimalo nas je tudi, katere skupine prebivalcev so po mnenju prebivalcev Slovenije najbolj pogosto žrtve diskriminacije in na katerih področjih družbenega življenja se ta najbolj pogosto pojavlja (glej poglavje [2.2 Dojemanje diskriminacije in izkušnje z njo](#)).
- V tretjem delu so prebivalci Slovenije odgovarjali na vprašanja o poznavanju Zagovornika načela enakosti in njegovega dela ter o svoji informiranosti o diskriminaciji (glej poglavje [2.3 Poznavanje Zagovornika načela enakosti ter informiranost o neenakosti in diskriminaciji](#)).

2.1 Strpnost in stališča do diskriminacije

V poglavju o strpnosti in stališčih do posameznih skupin prebivalcev je predstavljen pregled rezultatov o strinjanju oziroma nestrinjanju prebivalcev Slovenije z različnimi trditvami o diskriminaciji. Prebivalci Slovenije so podajali stopnjo strinjanja na petstopenjski Likertovi lestvici:

- 5 - močno se strinjam;
- 4 - strinjam se;
- 3 - niti se ne niti se strinjam;
- 2 - ne strinjam se;
- 1 - sploh se ne strinjam.

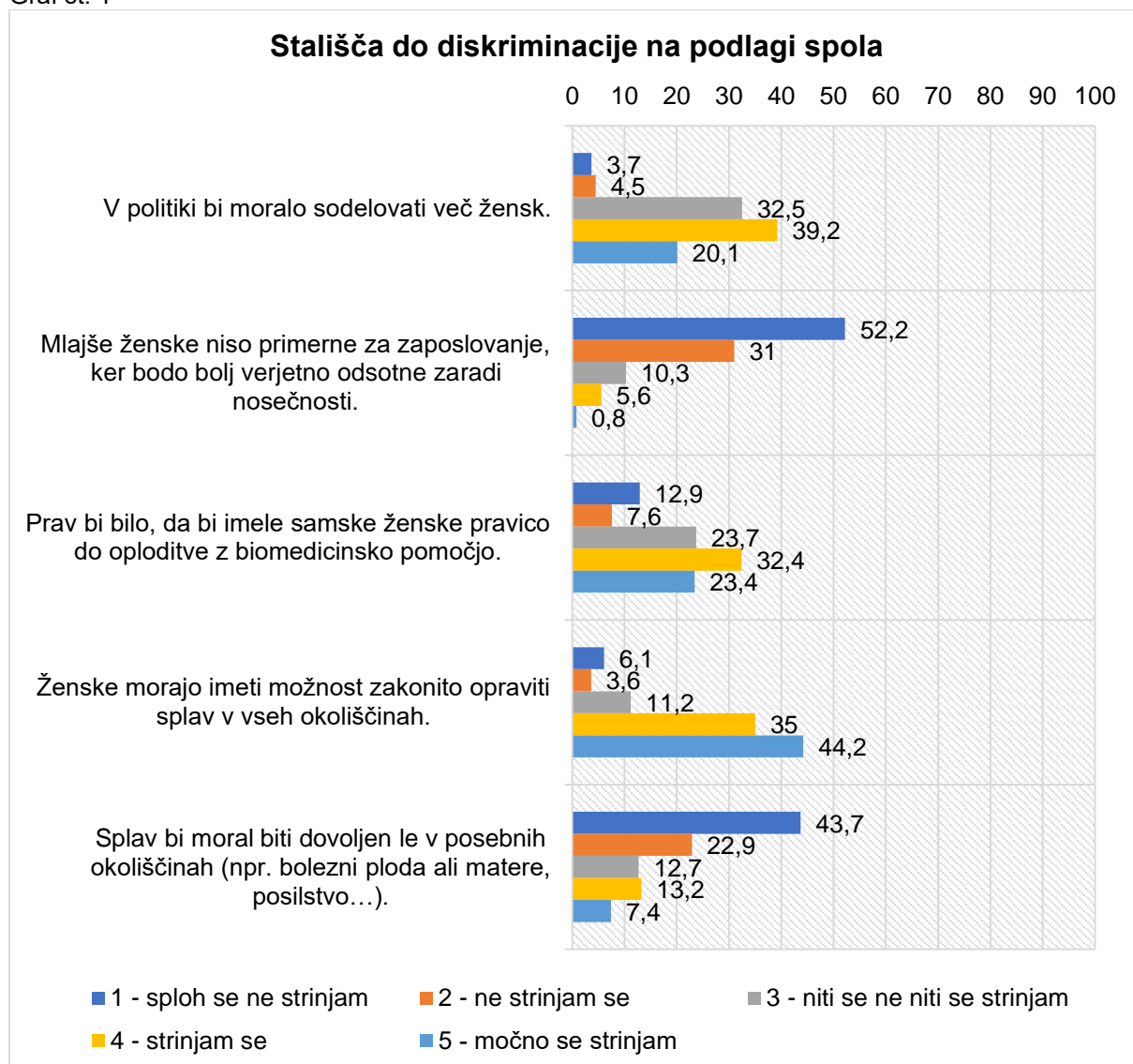
Vprašanje za vse trditve glede strpnosti in stališč do diskriminacije se je glasilo:

»V kolikšni meri se strinjate z naslednjimi stališči? Ocenite na lestvici od 1 do 5, kjer 1 pomeni sploh se ne strinjam, 5 pa pomeni močno se strinjam.«

V nadaljevanju so predstavljene stopnje strinjanja s trditvami, ki so združene po posameznih osebnih okoliščinah, varovanih pred diskriminacijo. Te si po podpoglavjih sledijo v istem vrstnem redu kot v ZVarD. Stopnje strinjanja so izražene v odstotkih. Zaradi matematičnega zaokroževanja lahko seštevki posameznih kategorij odgovorov odstopajo od prikazov na grafih.

2.1.1 Spol

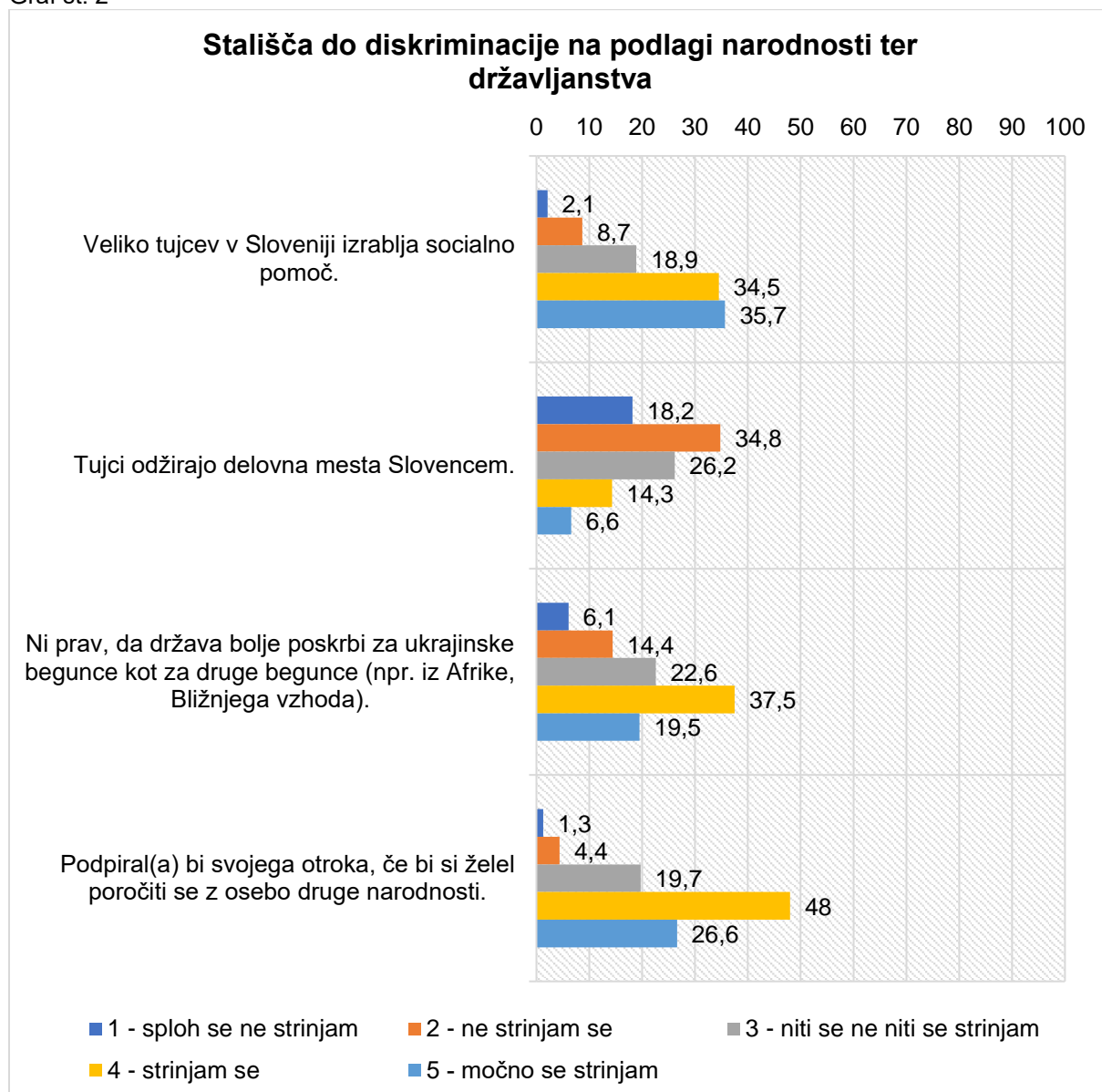
Graf št. 1

Večina prebivalcev Slovenije (59,3 odstotka) se strinja, da bi v politiki morale sodelovati več žensk. S tem se ne strinja manj kot desetina prebivalcev (8,2 odstotka). Večina prebivalcev Slovenije (83,2 odstotka) se ne strinja s trditvijo, da mlajše ženske niso primerne za zaposlovanje, ker bodo bolj verjetno odsotne zaradi nosečnosti. S tem se strinja manj kot desetina prebivalcev (6,4 odstotka). Več kot polovica prebivalcev Slovenije (55,8 odstotka) se strinja, da bi bilo prav, da bi imele samske ženske pravico do samooploditve z biomedicinsko pomočjo. S tem se ne strinja približno petina prebivalcev (20,5 odstotka). Velika večina prebivalcev Slovenije (79,2 odstotka) se strinja, da morajo imeti ženske možnost zakonito opraviti splav v vseh okoliščinah. S tem se ne strinja malo manj kot desetina prebivalcev (9,7 odstotka). Večina prebivalcev Slovenije (66,6 odstotka) se ne strinja, da bi moral biti splav dovoljen le v posebnih okoliščinah, kot so bolezen ploda ali matere ter posilstvo. S tem se strinja malo več kot petina prebivalcev (20,6 odstotka).

2.1.2 Narodnost ter državljanstvo

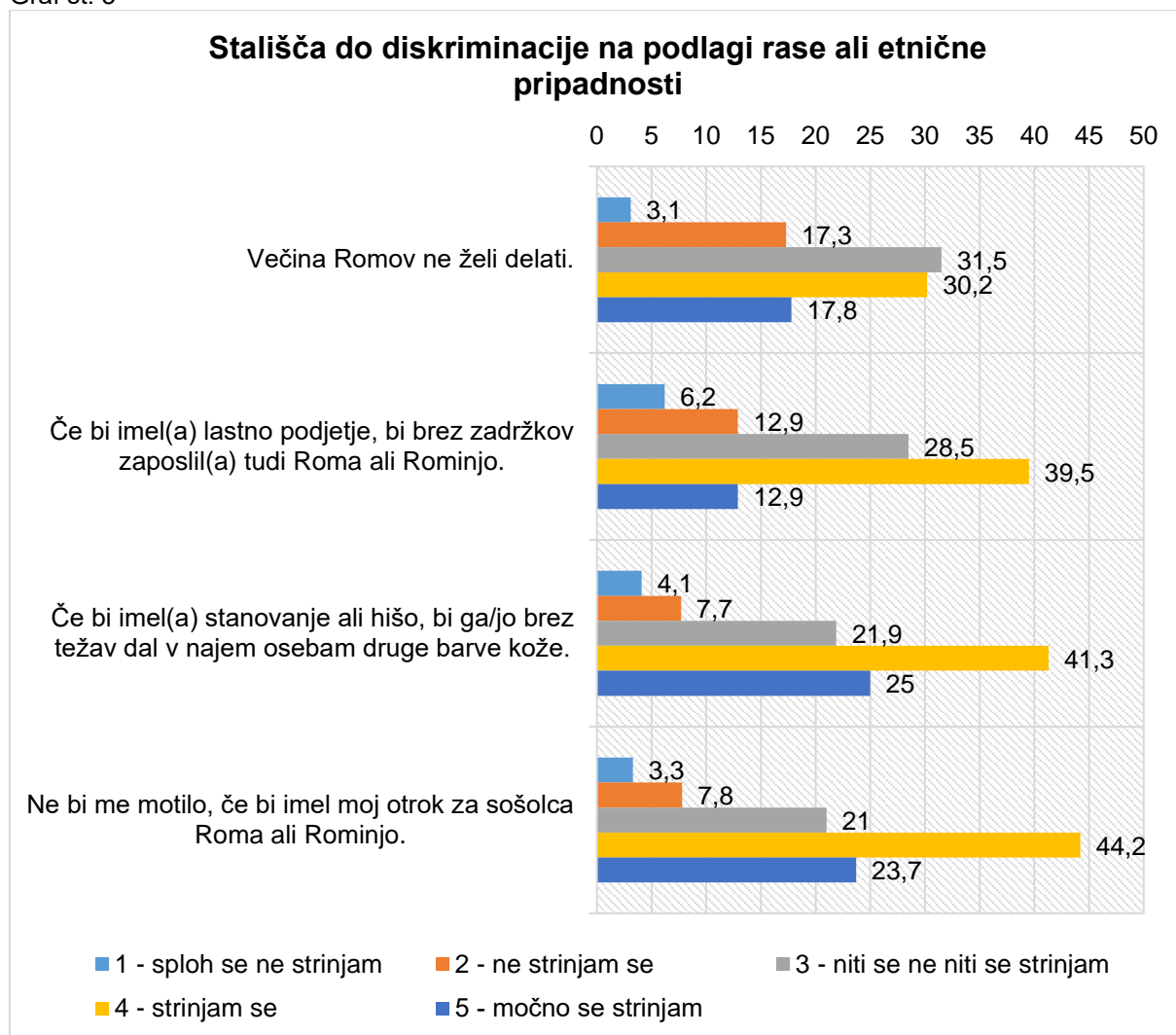
Graf št. 2

Večina prebivalcev Slovenije (70,2 odstotka) se strinja, da veliko tujcev v Sloveniji izrablja socialno pomoč. S tem se ne strinja približno desetina prebivalcev (10,8 odstotka). Malo več kot polovica prebivalcev Slovenije (53 odstotkov) se ne strinja s trditvijo, da tujci odžirajo delovna mesta Slovencem. S tem se strinja približno petina prebivalcev (20,9 odstotka). Večina prebivalcev Slovenije (57 odstotkov) se strinja s trditvijo, da ni prav, da država bolje poskrbi za ukrajinske begunce kot za druge begunce, na primer iz Afrike, Bližnjega vzhoda. S tem se ne strinja približno petina prebivalcev (20,5 odstotka). Večina prebivalcev Slovenije (74,6 odstotka) bi podpirala svojega otroka, če bi se želel poročiti z osebo druge narodnosti. Manj kot desetina prebivalcev (5,8 odstotka) pri tem svojega otroka ne bi podpirala.

2.1.3 Rasa ali etnično poreklo

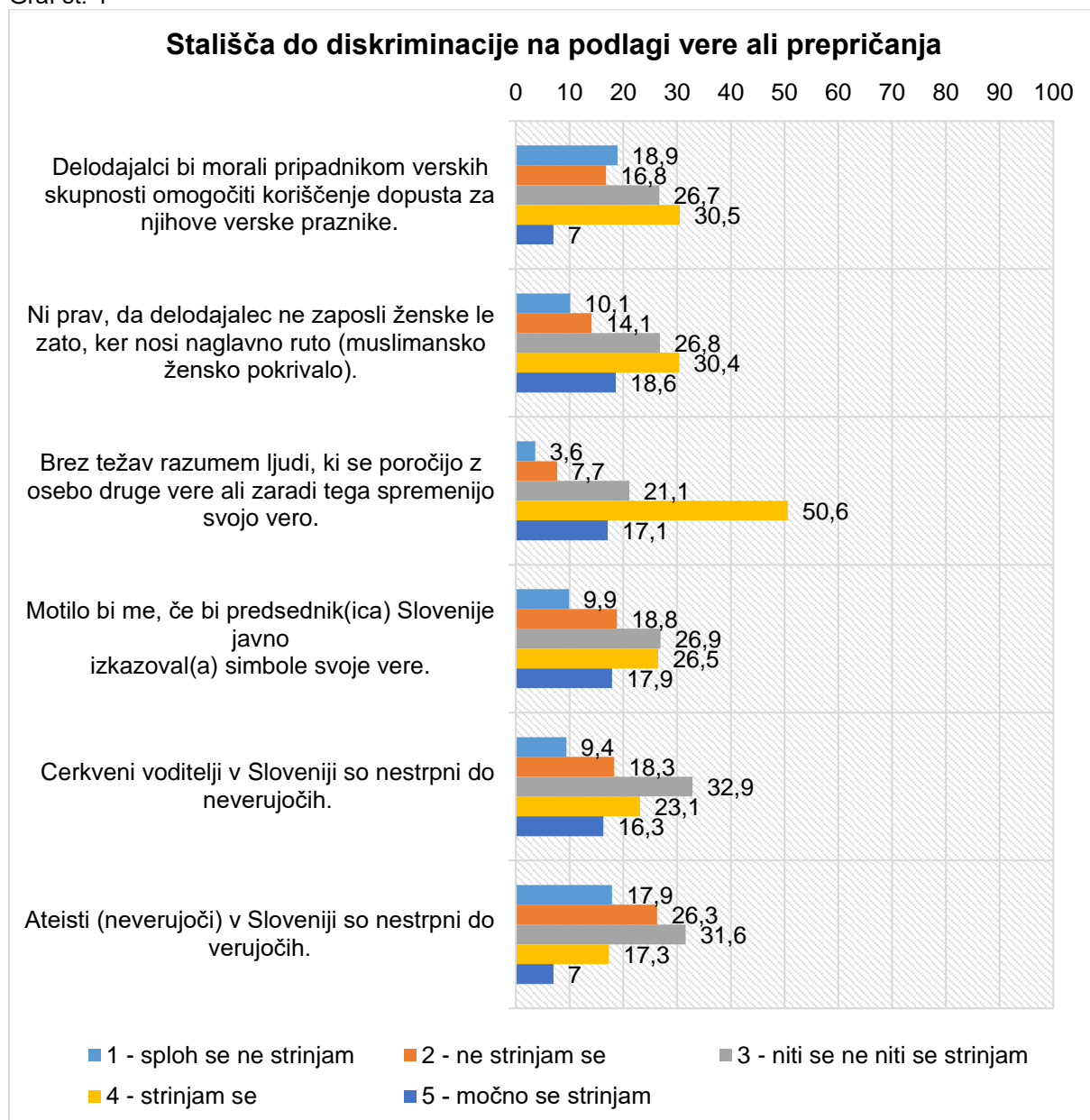
Graf št. 3

Skoraj polovica prebivalcev Slovenije (48 odstotkov) se strinja s trditvijo, da večina Romov ne želi delati. S tem se ne strinja približno petina prebivalcev (20,4 odstotka). Malo več kot polovica prebivalcev Slovenije (52,4 odstotka) bi v lastnem podjetju brez zadržkov zaposlila tudi Roma ali Rominjo. Skoraj petina prebivalcev (19,1 odstotka) bi ob tem imela zadržke. Dve tretjini prebivalcev Slovenije (66,3 odstotka) bi brez težav dali v najem stanovanje ali hišo osebam druge barve kože. Tega ne bi storil približno vsak deseti prebivalec (11,8 odstotka). Večine prebivalcev Slovenije (67,9 odstotka) ne bi motilo, če bi imel njihov otrok za sošolca Roma ali Rominjo. To bi motilo dobro desetino prebivalcev (11,1 odstotka).

2.1.4 Vera ali prepričanje

Graf št. 4

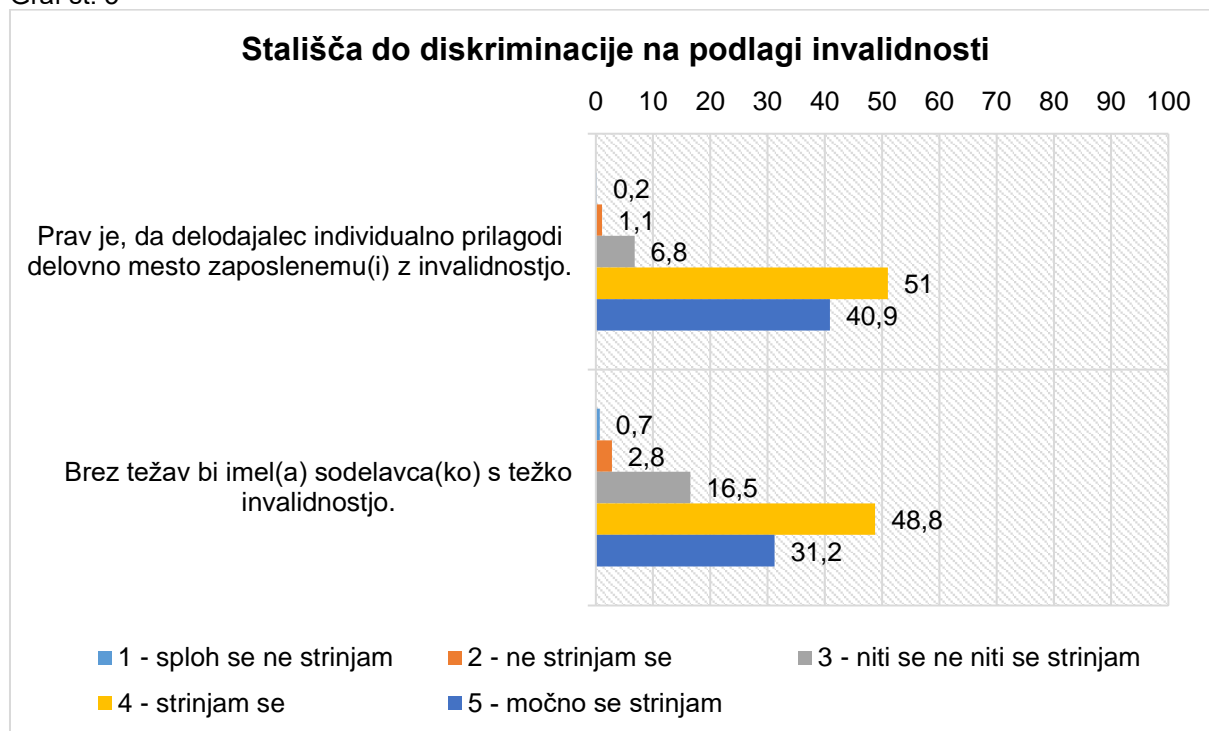

Malo več kot tretjina prebivalcev Slovenije (37,5 odstotka) se strinja s trditvijo, da bi morali delodajalci pripadnikom verskih skupnosti omogočiti koriščenje dopusta za njihove verske praznike. Nekoliko manjši delež prebivalcev (35,7 odstotka) se s tem ne strinja. Skoraj polovica prebivalcev Slovenije (49 odstotkov) se strinja, da ni prav, da delodajalec ne zaposli ženske le zato, ker nosi naglavno ruto (muslimansko žensko pokrivalo). S tem se ne strinja skoraj četrtnina prebivalcev (24,2 odstotka). Večina prebivalcev Slovenije (67,7 odstotka) brez težav razume ljudi, ki se poročijo z osebo druge vere ali zaradi tega spremenijo svojo vero. Malo več kot desetina prebivalcev (11,3 odstotka) s težavo razume ljudi, ki to storijo. Malo manj kot polovico prebivalcev Slovenije (44,4 odstotka) bi motilo, če bi predsednik ali predsednica Slovenije javno izkazoval(a) simbole svoje vere. Malo več kot četrtnine prebivalcev (28,7 odstotka) to ne bi motilo. Več kot tretjina prebivalcev Slovenije (39,4 odstotka) se strinja s trditvijo, da so cerkveni voditelji v Sloveniji nestrpni do neverujočih. S to trditvijo se ne strinja malo več kot četrtnina prebivalcev (27,7 odstotka).

Malo manj kot polovica prebivalcev Slovenije (44,2 odstotka) se ne strinja s trditvijo, da so ateisti (neverujoči) v Sloveniji nestrpni do verujočih. S to trditvijo se strinja približno četrtna prebivalcev (24,3 odstotka).

2.1.5 Invalidnost

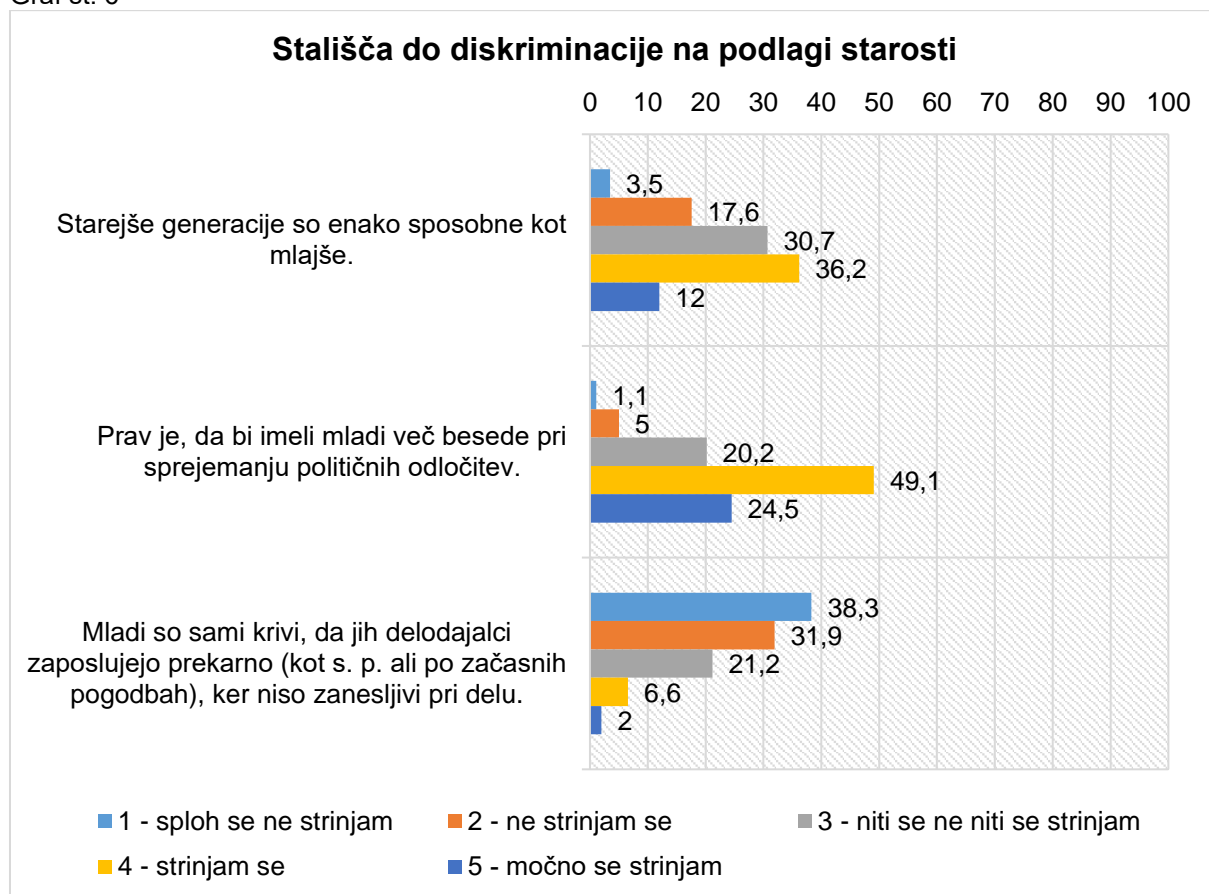
Graf št. 5

Večina prebivalcev Slovenije (91,9 odstotka) se strinja, da je prav, da delodajalec individualno prilagodi delovno mesto zaposleni osebi z invalidnostjo. Večina prebivalcev Slovenije (80 odstotkov) bi brez težav imela za sodelavca ali sodelavko osebo s težko invalidnostjo.

2.1.6 Starost

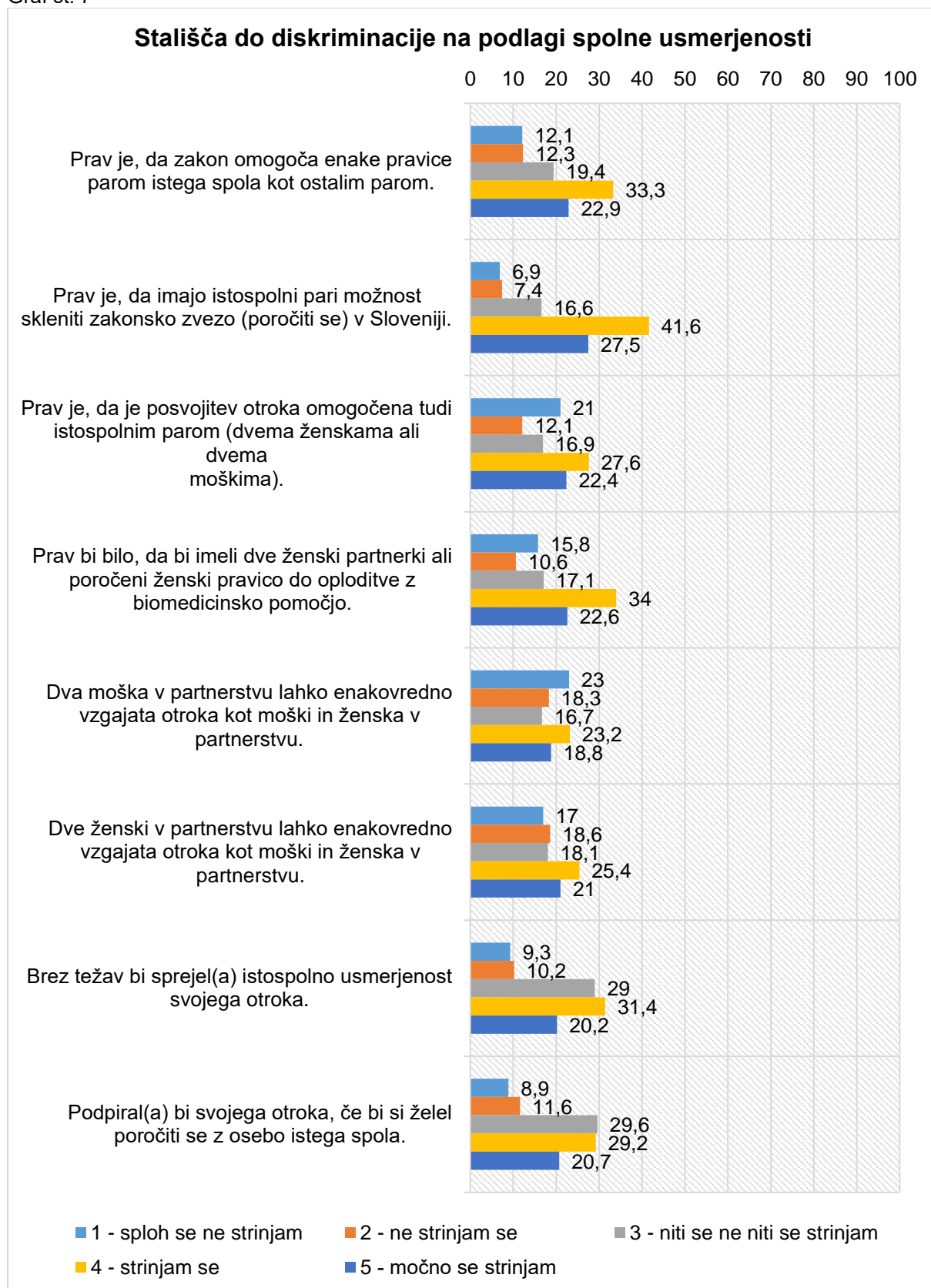
Graf št. 6

Skoraj polovica prebivalcev Slovenije (48,2 odstotka) se strinja, da so starejše generacije enako sposobne kot mlajše. S tem se ne strinja malo več kot petina prebivalcev (21,1 odstotka). Večina prebivalcev Slovenije (73,6 odstotka) se strinja, da je prav, da bi imeli mladi več besede pri sprejemanju političnih odločitev. S tem se ne strinja manj kot desetina prebivalcev (6,1 odstotka). Večina prebivalcev Slovenije (70,2 odstotka) se ne strinja, da so mladi sami krivi, da jih delodajalci zaposlujejo prekarno, ker niso zanesljivi pri delu. S tem se strinja malo manj kot desetina prebivalcev (8,6 odstotka).

2.1.7 Spolna usmerjenost

Graf št. 7

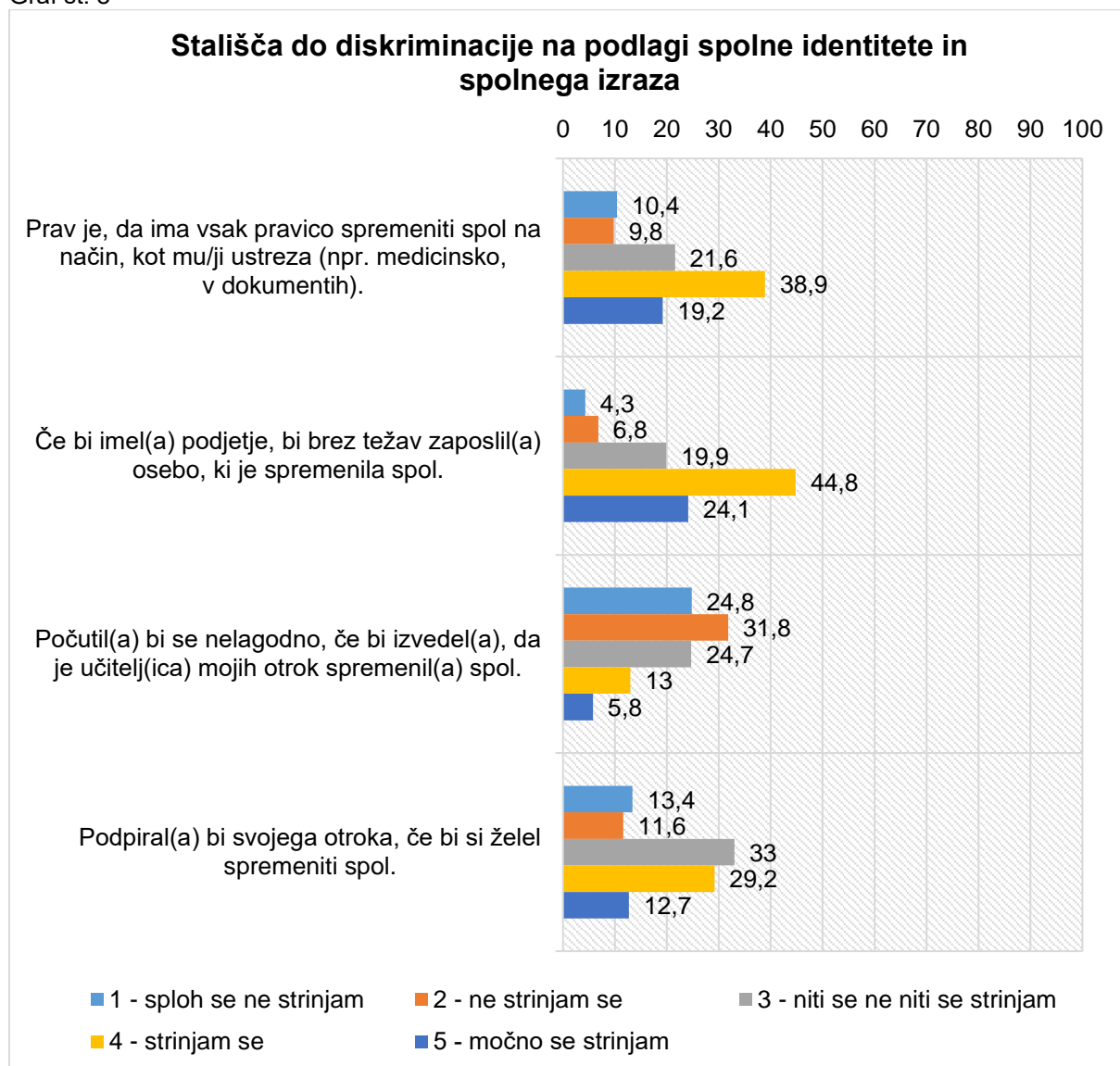

Malo več kot polovica prebivalcev Slovenije (56,2 odstotka) se strinja, da je prav, da zakon omogoča enake pravice parom istega spola kot ostalim parom. S tem se ne strinja skoraj četrtina prebivalcev (24,4 odstotka). Večina prebivalcev Slovenije (69,1 odstotka) se strinja, da je prav, da imajo istospolno pari možnost skleniti zakonsko zvezo (poročiti se) v Sloveniji. S tem se ne strinja malo več kot vsak deseti prebivalec (14,3 odstotka). Polovica prebivalcev Slovenije (50 odstotkov) se strinja, da je prav, da je posvojitev otroka omogočena tudi istospolnim parom (dvema ženskama ali dvema moškima). S tem se ne strinja približno tretjina vprašanih (33,1 odstotka). Več kot polovica prebivalcev Slovenije (56,6 odstotka) se strinja, da bi bilo prav, da bi imeli dve ženski partnerki ali poročeni ženski pravico do oploditve z biomedicinsko pomočjo. S tem se ne strinja malo več kot četrtina prebivalcev (26,4 odstotka). Približno enak delež prebivalcev se strinja (42 odstotkov) ali ne strinja (43,3 odstotka) s trditvijo, da lahko dva moška v partnerstvu enakovredno vzgajata otroka kot moški in ženska v partnerstvu. Skoraj polovica prebivalcev Slovenije (46,4 odstotka) se strinja, da lahko dve ženski v partnerstvu enakovredno vzgajata otroka kot moški in ženska v partnerstvu. S tem se ne strinja malo več kot tretjina prebivalcev (35,6 odstotka). Malo več kot polovica prebivalcev Slovenije (51,6 odstotka) bi brez težav sprejela istospolno usmerjenost svojega otroka. S tem bi imela težave skoraj petina prebivalcev (19,6 odstotka). Skoraj polovica prebivalcev Slovenije (49,9 odstotka) bi podpirala svojega otroka, če bi se želel poročiti s osebo istega spola. Tega ne bi podpirala malo več kot petina prebivalcev (20,5 odstotka).

2.1.8 Spolna identiteta in spolni izraz

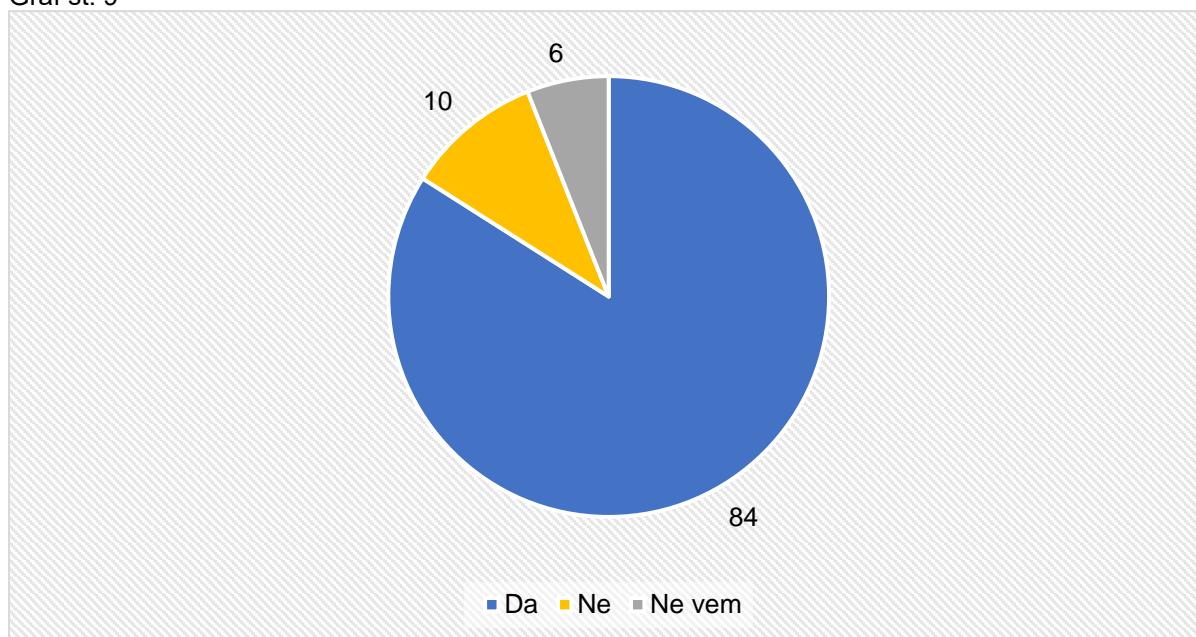
Graf št. 8

Več kot polovica prebivalcev Slovenije (58,8 odstotka) se strinja, da je prav, da ima vsakdo pravico spremeniti spol na način, kot mu/ji ustreza (npr. medicinsko, v dokumentih). S tem se ne strinja malo več kot petina prebivalcev (20,2 odstotka). Večina prebivalcev Slovenije (68,9 odstotka) bi v svojem podjetju brez težav zaposlila osebo, ki je spremenila spol. S tem bi imel težave približno vsak deseti prebivalec (11,1 odstotka). Več kot polovica prebivalcev Slovenije (56,6 odstotka) se ne bi počutila nelagodno, če bi izvedela, da je učitelj(ica) njihovih otrok spremenil(a) spol. Ob tem bi se počutila nelagodno malo manj kot petina prebivalcev (18,8 odstotka). Manj kot polovica prebivalcev Slovenije (41,9 odstotka) bi podpirala svojega otroka, če bi si želel spremeniti spol. Tega ne bi podpirala četrtina prebivalcev (25 odstotkov).

Anketirance smo vprašali: **»Ali ste že slišali za transspolne ljudi?«**

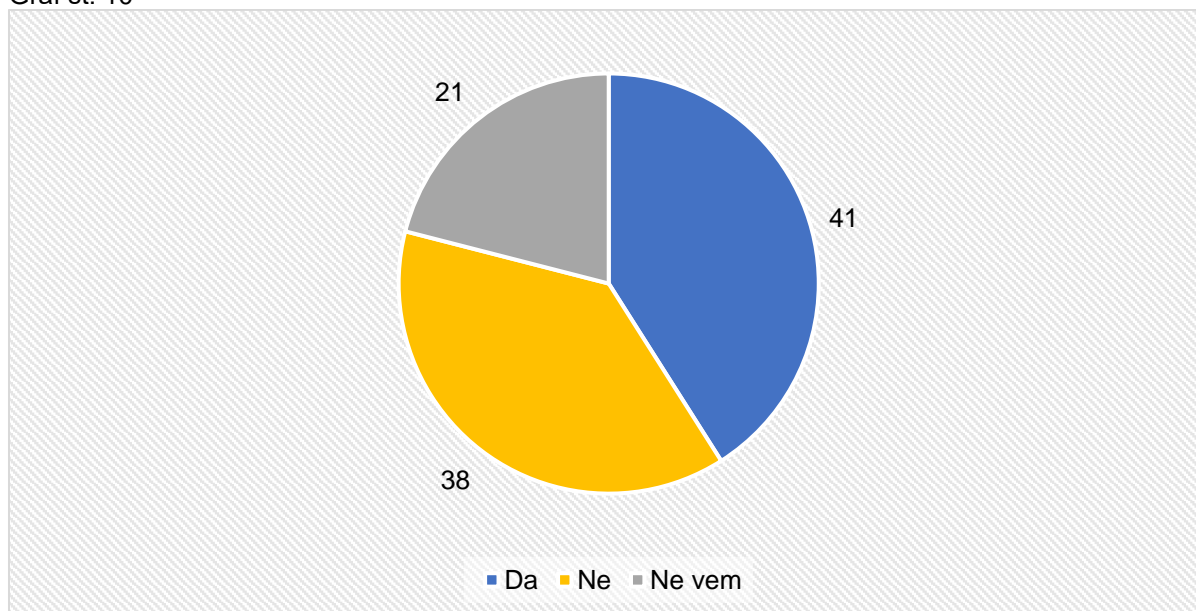
Graf št. 9

Večina prebivalcev Slovenije (84 odstotkov) je že slišala za transspolne ljudi, desetina (10 odstotkov) pa ne.

Anketirance smo vprašali: **»Ali bi bilo po vašem mnenju prav, da bi imeli transspolni ljudje pri nas možnost opredeliti svoj spol v osebnih dokumentih brez zdravniških potrdil?«**

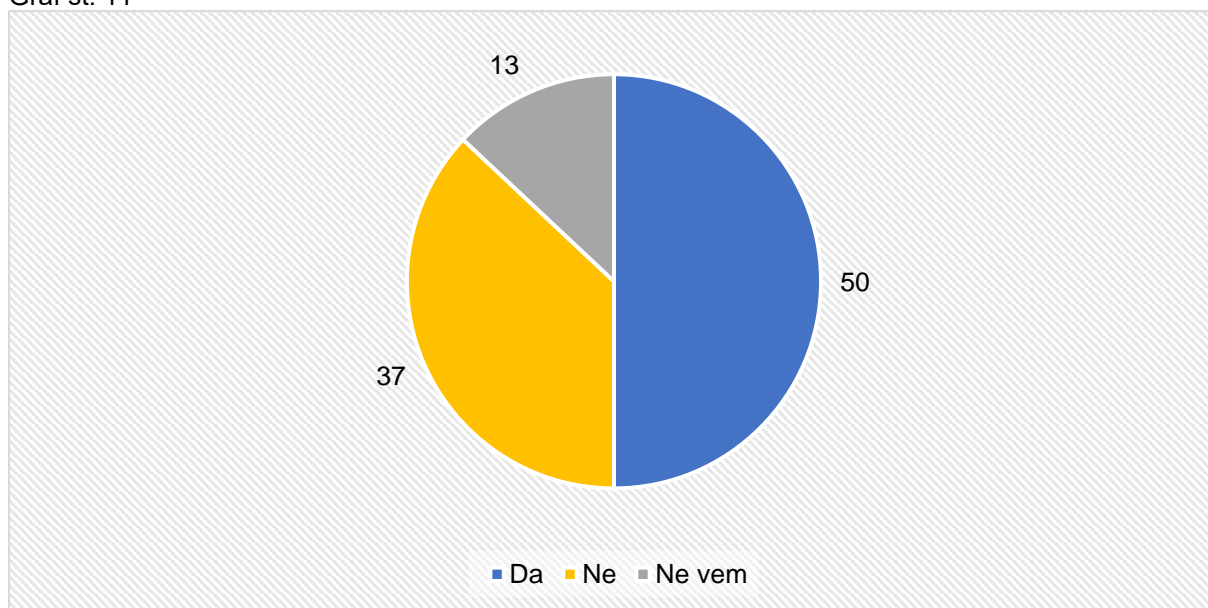
Graf št. 10

Skoraj enak delež prebivalcev Slovenije meni, da bi bilo prav (41 odstotkov) oziroma ne bi bilo prav (38 odstotkov), da bi imeli transspolni ljudje pri nas možnost opredeliti svoj spol v osebnih dokumentih brez zdravniških potrdil.

Anketirance smo vprašali: **»Ali ste že slišali za inter spolne ljudi?«**

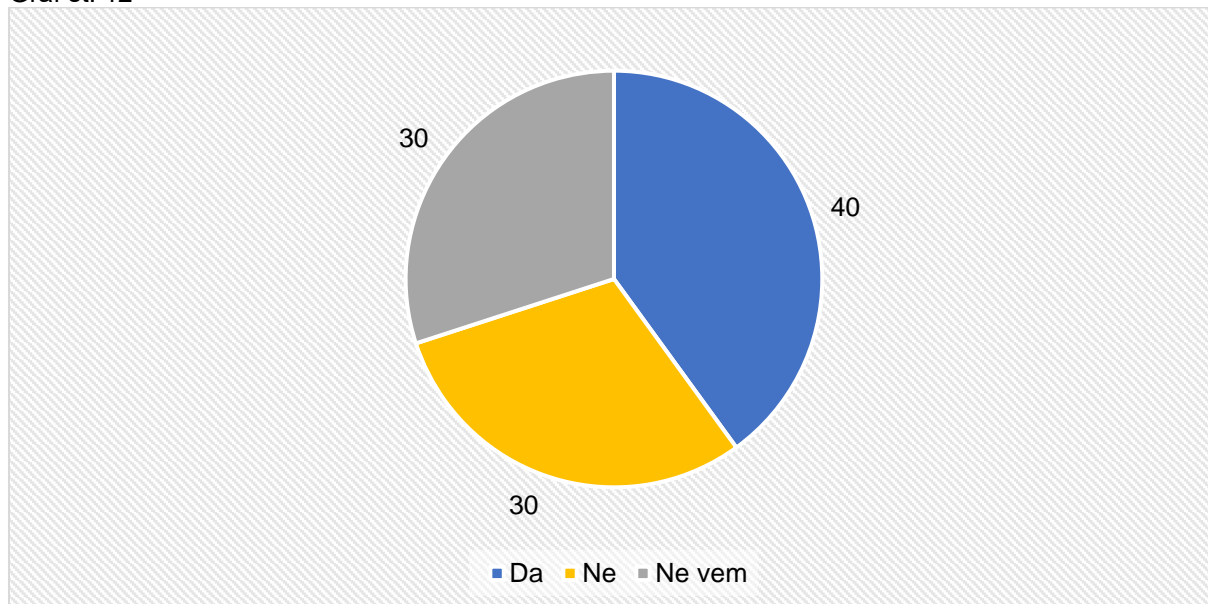
Graf št. 11

Polovica prebivalcev Slovenije (50 odstotkov) je že slišala za inter spolne ljudi. Več kot tretjina prebivalcev (37 odstotkov) za inter spolne ljudi še ni slišala.

Anketirance smo vprašali: **»Interspolni ljudje se rodijo z biološkimi značilnostmi, iz katerih ni jasno razvidno, katerega spola so. Ali se vam zdi prav, da se tem otrokom opravijo zdravstveni posegi, s katerimi se jim določi spol, čeprav to z medicinskega vidika ni nujno?«**

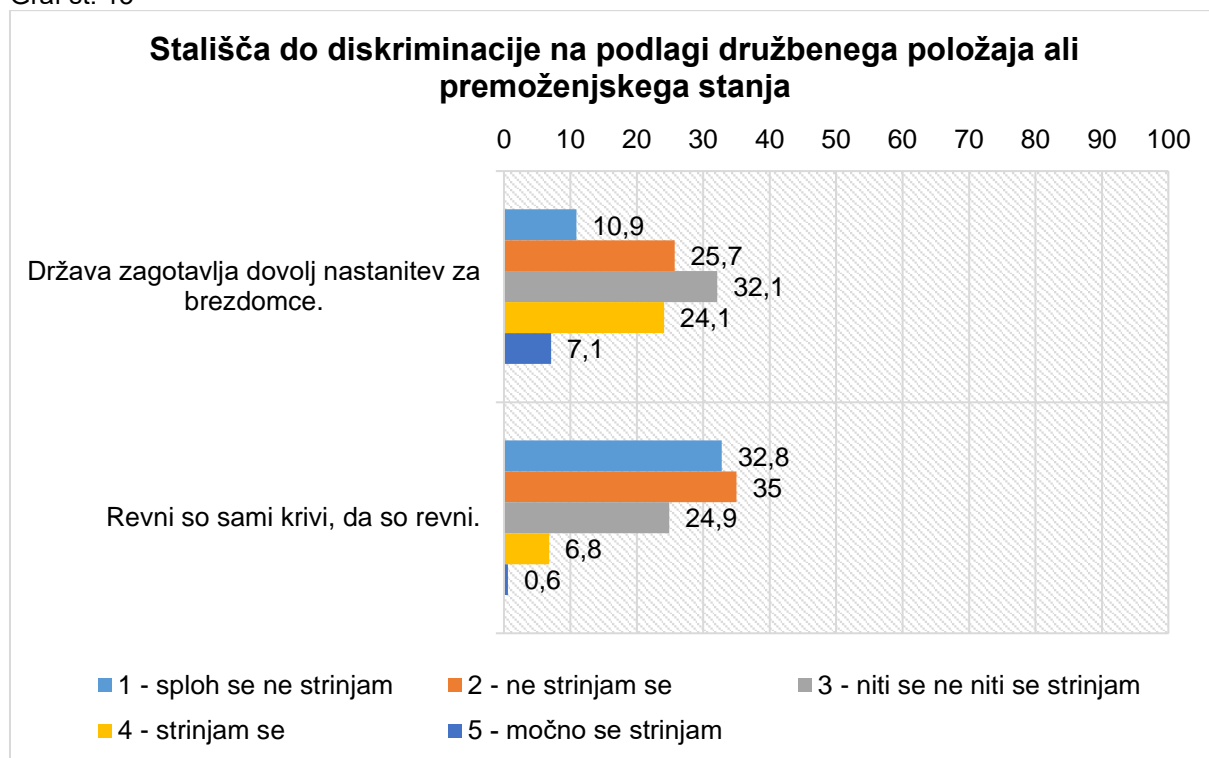
Graf št. 12

Več kot tretjini prebivalcev Slovenije (40 odstotkov) se zdi prav, da se inter spolnim otrokom opravijo zdravstveni posegi, s katerimi se jim določi spol, čeprav to z medicinskega vidika ni nujno. Malo manj kot tretjini prebivalcev (30 odstotkov) se to ne zdi prav.

2.1.9 Družbeni položaj ali premoženjsko stanje

Graf št. 13

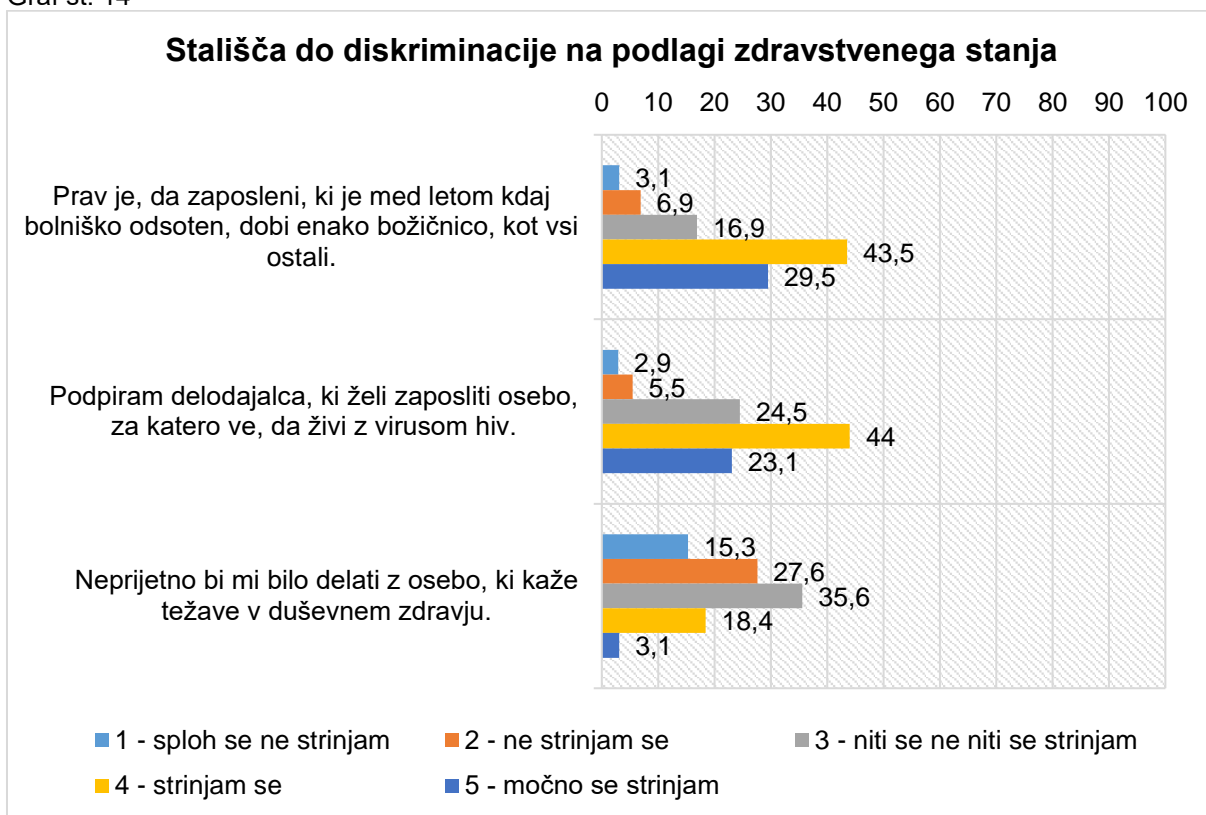

Približno enak delež prebivalcev Slovenije se ne strinja (36,6 odstotka) ali strinja (31,2 odstotka) s trditvijo, da država zagotavlja dovolj nastanitev za brezdomce. Večina prebivalcev Slovenije (67,8 odstotka) se ne strinja s trditvijo, da so si revni sami krivi, da so revni. S tem se strinja manj kot desetina prebivalcev (7,4 odstotka).

2.1.10 Druge osebne okoliščine

2.1.10.1 Zdravstveno stanje

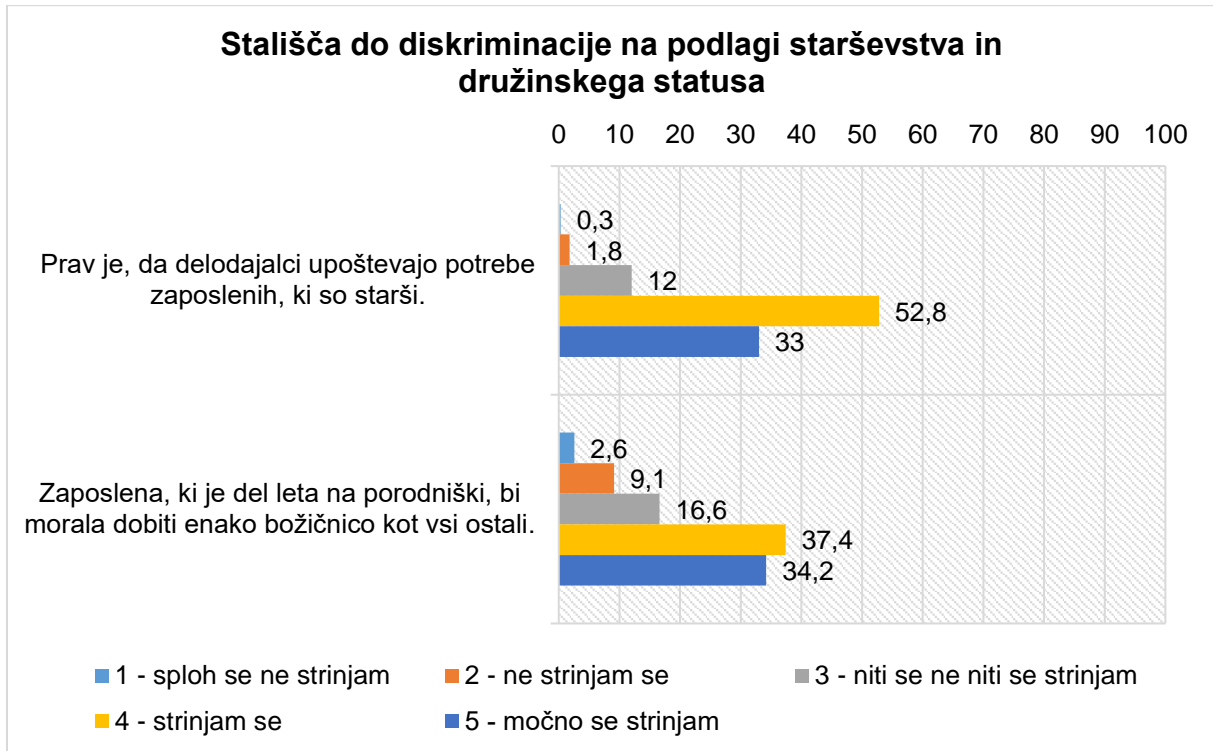
Graf št. 14

Večina prebivalcev Slovenije (73 odstotkov) se strinja, da je prav, da zaposleni, ki je med letom kdaj bolniško odsoten, dobi enako božičnico kot vsi ostali. S tem se ne strinja desetina prebivalcev (10 odstotkov). Večina prebivalcev Slovenije (67,1 odstotka) podpira delodajalca, ki želi zaposliti osebo, za katero ve, da živi z virusom hiv. Tega ne podpira manj kot desetina prebivalcev (8,4 odstotka). Manj kot polovici prebivalcev Slovenije (42,9 odstotka) ne bi bilo neprijetno delati z osebo, ki kaže težave v duševnem zdravju. Neprijetno bi ob tem bilo malo več kot petini prebivalcev (21,5 odstotka).

2.1.10.2 Starševstvo in družinski status

Graf št. 15

Večina prebivalcev Slovenije (85,8 odstotka) se strinja, da je prav, da delodajalci upoštevajo potrebe zaposlenih, ki so starši. Večina prebivalcev Slovenije (71,6 odstotka) se strinja, da bi zaposlena, ki je del leta na porodniški, morala dobiti enako božičnico kot vsi ostali. S tem se ne strinja malo več kot desetina prebivalcev (11,7 odstotka).

2.1.11 Povzetek ugotovitev glede strpnosti in stališč do diskriminacije

Ugotovitve javnomnenjske raziskave kažejo, da se prebivalci Slovenije strinjajo z večjo predstavnostjo žensk v politiki, saj jih večina (59,2 odstotka) podpira to idejo. Večina prebivalcev Slovenije (83,2 odstotka) se tudi ne strinja s trditvijo, da mlajše ženske niso primerne za zaposlovanje, ker bodo bolj verjetno odsotne zaradi nosečnosti.

Večina prebivalcev Slovenije (55,8 odstotka) podpira možnost samskih žensk za samooploditev z biomedicinsko pomočjo. Večina prebivalcev Slovenije (79,2 odstotka) se sicer strinja, da morajo imeti ženske možnost zakonito opraviti splav v vseh okoliščinah, hkrati pa se le dve tretjini (66,6 odstotka) ne strinja s trditvijo, da bi moral biti splav dovoljen le v posebnih okoliščinah, kot so bolezen ploda ali matere ter posilstvo. Razlikovanje v rezultatu je lahko posledica različnega razumevanja ene ali druge trditve.

Do tujcev in oseb druge narodnosti so prebivalci Slovenije izrazili relativno negativen odnos, saj se jih večina (70,2 odstotka) strinja, da veliko tujcev v Sloveniji izrablja socialno pomoč. Malo več kot polovica prebivalcev Slovenije (53 odstotkov) se ne strinja s trditvijo, da tujci odžirajo delovna mesta Slovincem. Večina prebivalcev Slovenije (57 odstotkov) se strinja s trditvijo, da ni prav, da država bolje poskrbi za ukrajinske begunce kot za druge begunce, na primer iz Afrike, Bližnjega vzhoda. Večina prebivalcev Slovenije (74,6 odstotka) bi sicer podpiralo svojega otroka, če bi se želel poročiti z osebo druge narodnosti.

Do Romov imajo prebivalci Slovenije neenoten odnos. Skoraj polovica prebivalcev Slovenije (48 odstotkov) se strinja s trditvijo, da večina Romov ne želi delati. S tem se ne strinja približno petina prebivalcev (20,4 odstotka). Malo več kot polovica prebivalcev Slovenije (52,4 odstotka) bi v lastnem podjetju brez zadržkov zaposlila tudi Roma ali Rominjo. Dve tretjini prebivalcev Slovenije (66,3 odstotka) bi brez težav dali v najem stanovanje ali hišo osebam druge barve kože. Večine prebivalcev Slovenije (67,9 odstotka) ne bi motilo, če bi imel njihov otrok za sošolca Roma ali Rominjo.

Razdvojen odnos imajo prebivalci Slovenije tudi na področju vere in prepričanja. Malo več kot tretjina prebivalcev Slovenije (37,5 odstotka) se strinja s trditvijo, da bi morali delodajalci omogočiti pripadnikom verskih skupnosti koriščenje dopusta za njihove verske praznike. Nekoliko manjši delež prebivalcev (35,7 odstotka) se s tem ne strinja. Skoraj polovica prebivalcev Slovenije (49 odstotkov) se strinja, da ni prav, da delodajalcev ne zaposli ženske le zato, ker nosi naglavno ruto (muslimansko žensko pokrivalo). S tem se ne strinja približno četrtnina prebivalcev (24,2 odstotka).

Večina prebivalcev Slovenije (67,7 odstotka) brez težav razume ljudi, ki se poročijo z osebo druge vere ali zaradi tega spremenijo svojo vero. Malo manj kot polovico prebivalcev Slovenije (44,4 odstotka) bi motilo, če bi predsednik ali predsednica Slovenije javno izkazoval(a) simbole svoje vere. Malo več kot četrtnina prebivalcev (28,7 odstotka) to ne bi motilo. Več kot tretjina prebivalcev Slovenije (39,4 odstotka) se strinja s trditvijo, da so cerkveni voditelji v Sloveniji nestrpni do neverujočih. S to trditvijo se ne strinja malo več kot četrtnina prebivalcev (27,7 odstotka). Malo manj kot polovica prebivalcev Slovenije (44,2 odstotka) se ne strinja s trditvijo, da so ateisti (neverujoči) v Sloveniji nestrpni do verujočih. S to trditvijo se strinja približno četrtnina prebivalcev (24,3 odstotka).

Veliko strpnosti so prebivalci Sloveniji izrazili do oseb z invalidnostmi. Večina prebivalcev Slovenije (91,9 odstotka) se strinja, da je prav, da delodajalec individualno prilagodi delovno mesto zaposleni osebi z invalidnostjo. Večina prebivalcev Slovenije (80 odstotkov) bi brez težav imeli za sodelavca ali sodelavko osebo s težko invalidnostjo.

Razmeroma veliko strpnosti so prebivalci Slovenije izrazili tudi do mlajših oziroma starejših. Skoraj polovica prebivalcev Slovenije (48,2 odstotka) se strinja, da so starejše generacije enako sposobne kot mlajše.

Večina prebivalcev Slovenije (73,6 odstotka) se strinja, da je prav, da bi imeli mladi več besede pri sprejemanju političnih odločitev. Večina prebivalcev Slovenije (70,2 odstotka) se ne strinja, da so mladi sami krivi, da jih delodajalci zaposlujejo prekarno, ker niso zanesljivi pri delu.

Neenoten odnos imajo prebivalci Slovenije do LGBT skupnosti. Malo več kot polovica prebivalcev Slovenije (56,2 odstotka) se strinja, da je prav, da zakon omogoča enake pravice parom istega spola kot parom različnega spola. Večina prebivalcev Slovenije (69,1 odstotka) se strinja, da je prav, da imajo istospolno pari možnost skleniti zakonsko zvezo (poročiti se) v Sloveniji.

Polovica prebivalcev Slovenije (50 odstotkov) se strinja, da je prav, da je posvojitev otroka omogočena tudi istospolnim parom (dvema ženskama ali dvema moškima). Več kot polovica prebivalcev Slovenije (56,6 odstotka) se strinja, da bi bilo prav, da bi imeli dve ženski partnerki ali poročeni ženski pravico do oploditve z biomedicinsko pomočjo. Približno enak delež prebivalcev se strinja (42 odstotkov) ali ne strinja (43,3 odstotka) s trditvijo, da lahko dva moška v partnerstvu enakovredno vzgajata otroka kot moški in ženska v partnerstvu.

Skoraj polovica prebivalcev Slovenije (46,4 odstotka) se strinja, da lahko dve ženski v partnerstvu enakovredno vzgajata otroka kot moški in ženska v partnerstvu. S tem se ne strinja malo več kot tretjina prebivalcev (35,6 odstotka). Malo več kot polovica prebivalcev Slovenije (51,6 odstotka) bi brez težav sprejela istospolno usmerjenost svojega otroka. Skoraj polovica prebivalcev Slovenije (49,9 odstotka) bi podpirala svojega otroka, če bi se želel poročiti s osebo istega spola. Tega ne bi podpirala malo več kot petina prebivalcev (20,5 odstotka).

Večina prebivalcev Slovenije (84 odstotkov) je že slišala za transspolne ljudi, desetina (10 odstotkov) pa ne. Skoraj enak delež prebivalcev Slovenije meni, da bi bilo prav (41 odstotkov) oziroma ne bi bilo prav (38 odstotkov), da bi imeli transspolni ljudje pri nas možnost opredeliti svoj spol v osebnih dokumentih brez zdravniških potrdil.

Polovica prebivalcev Slovenije (50 odstotkov) je že slišala za interspolne ljudi. Več kot tretjina prebivalcev (37 odstotkov) za interspolne ljudi še ni slišala. Več kot tretjini prebivalcev Slovenije (40 odstotkov) se zdi prav, da se interspolnim otrokom opravijo zdravstveni posegi, s katerimi se jim določi spol, čeprav to z medicinskega vidika ni nujno. Malo manj kot tretjini prebivalcev (30 odstotkov) se to ne zdi prav.

Več kot polovica prebivalcev Slovenije (58,8 odstotka) se strinja, da je prav, da ima vsak pravico spremeniti spol na način, kot mu/ji ustreza (npr. medicinsko, v dokumentih). Večina prebivalcev Slovenije (68,9 odstotka) bi v svojem podjetju brez težav zaposlila osebo, ki je spremenila spol. Več kot polovica prebivalcev Slovenije (56,6 odstotka) se ne bi počutila nelagodno, če bi izvedela, da je učitelj(ica) njihovih otrok spremenil(a) spol. Manj kot polovica prebivalcev Slovenije (41,9 odstotka) bi podpirala svojega otroka, če bi si želel spremeniti spol. Tega ne bi podpirala četrtina prebivalcev (25 odstotkov).

Približno enak delež prebivalcev Slovenije se ne strinja (36,6 odstotka) ali strinja (31,2 odstotka) s trditvijo, da država zagotavlja dovolj nastanitev za brezdomce. Večina prebivalcev Slovenije (67,8 odstotka) se ne strinja s trditvijo, da so si revni sami krivi, da so revni.

Večina prebivalcev Slovenije (73 odstotkov) se strinja, da je prav, da zaposleni, ki je med letom kdaj bolniško odsoten, dobi enako božičnico kot vsi ostali. S tem se ne strinja desetina prebivalcev (10 odstotkov). Večina prebivalcev Slovenije (67,1 odstotka) podpira delodajalca, ki želi zaposliti osebo, za katero ve, da živi z virusom hiv. Manj kot polovici prebivalcev Slovenije (42,9 odstotka) ne bi bilo neprijetno delati z osebo, ki kaže težave v duševnem zdravju. Neprijetno bi bilo ob tem malo več kot petini prebivalcev (21,5 odstotka).

Večina prebivalcev Slovenije (85,8 odstotka) se strinja, da je prav, da delodajalci upoštevajo potrebe zaposlenih, ki so starši. Večina prebivalcev Slovenije (71,6 odstotka) se strinja, da bi morala zaposlena, ki je del leta na porodniški, dobiti enako božičnico kot ostali.

2.2 Dojemanje diskriminacije in izkušnje z njo

V poglavju o dojetanju diskriminacije in izkušnjah z njo je predstavljen pregled odgovorov na vprašanja, kjer je bilo mogoče izbirati med vnaprej predvidenimi odgovori, pri čemer je bilo mogoče na nekatera vprašanja odgovoriti le z enim odgovorom, na druga pa z več.

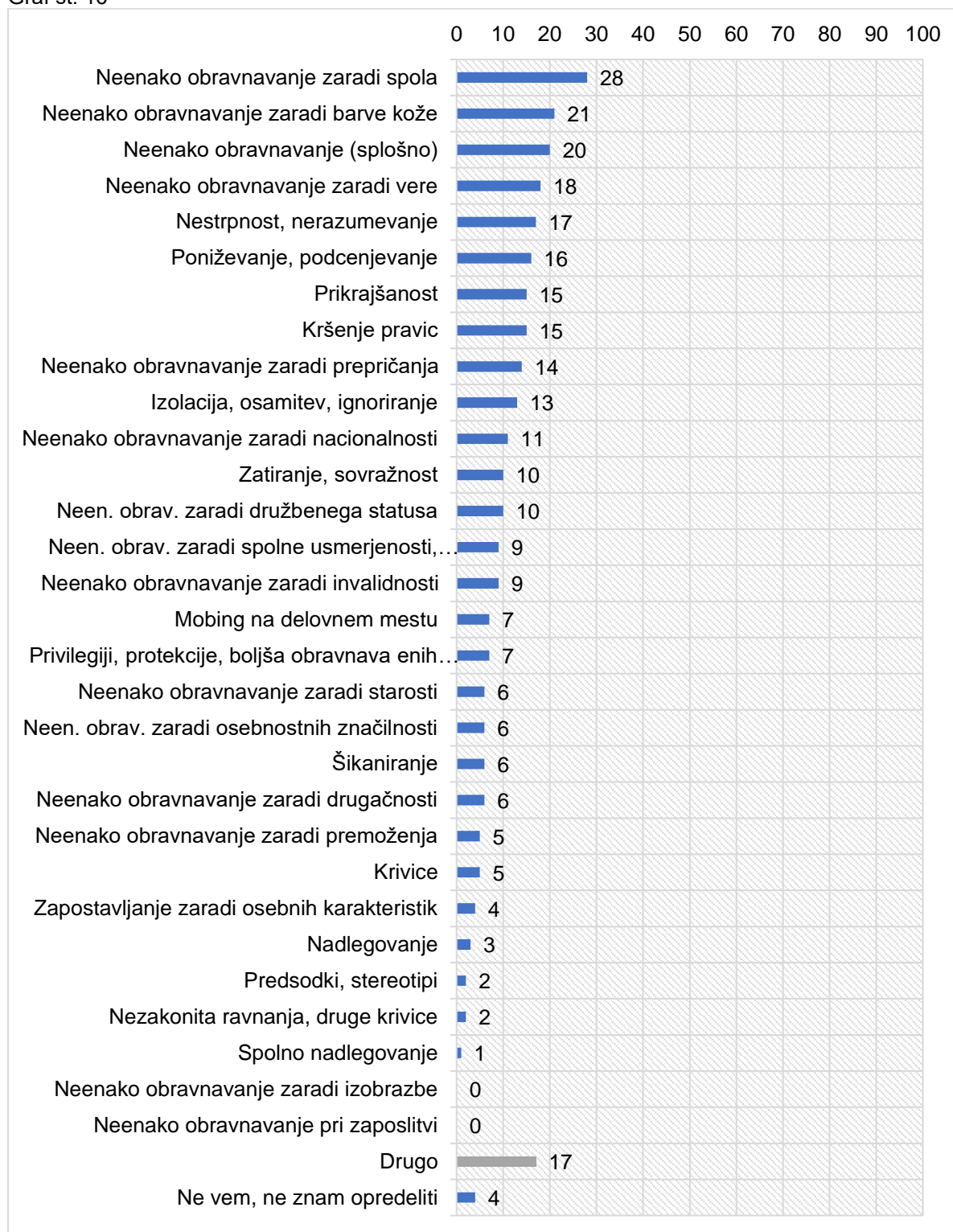
Kjer je bilo mogoče odgovoriti na vprašanje z enim odgovorom, je seštevek odgovorov izražen v odstotkih, in sicer do 100 odstotkov. Kjer je bilo mogoče na določeno vprašanje odgovoriti z več različnimi odgovori, so odgovori izraženi v seštevku odstotkov za posamezni odgovor. Zaradi matematičnega zaokroževanja lahko seštevki posameznih kategorij odgovorov malenkost odstopajo od prikazov na grafih.

V nadaljevanju so predstavljeni odgovori na zastavljena vprašanja.

2.2.1 Razumevanje pojma diskriminacija

Anketirance smo vprašali: »Kaj vi osebno razumete pod pojmom diskriminacija?«

Graf št. 16

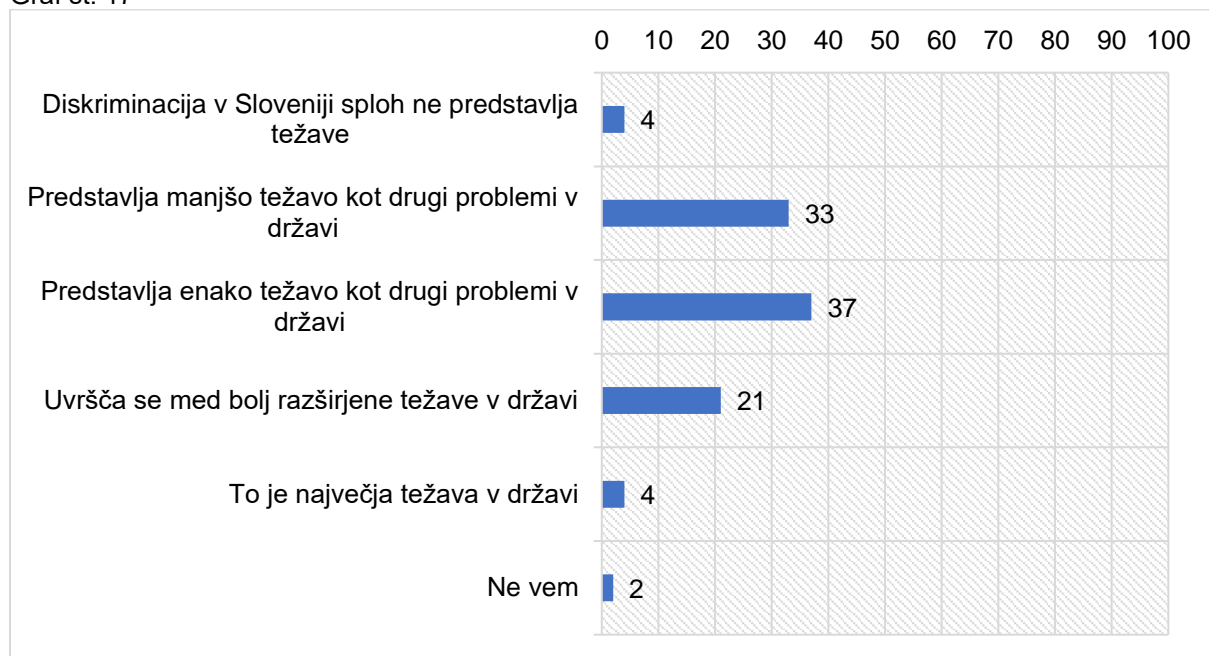

Prebivalci Slovenije pod pojmom diskriminacija največkrat razumejo neenako obravnavanje zaradi spola (28 odstotkov), barve kože (21 odstotkov) ali neenako obravnavanje na splošno (20 odstotkov). Sledijo neenako obravnavanje zaradi vere (18 odstotkov), nestrpnost in nerazumevanje (17 odstotkov) ter poniževanje in podcenjevanje (16 odstotkov).

2.2.2 Razširjenost diskriminacije v Sloveniji

Anketirance smo vprašali: »V kolikšni meri po vašem mnenju razširjenost diskriminacije v Sloveniji predstavlja težavo?«

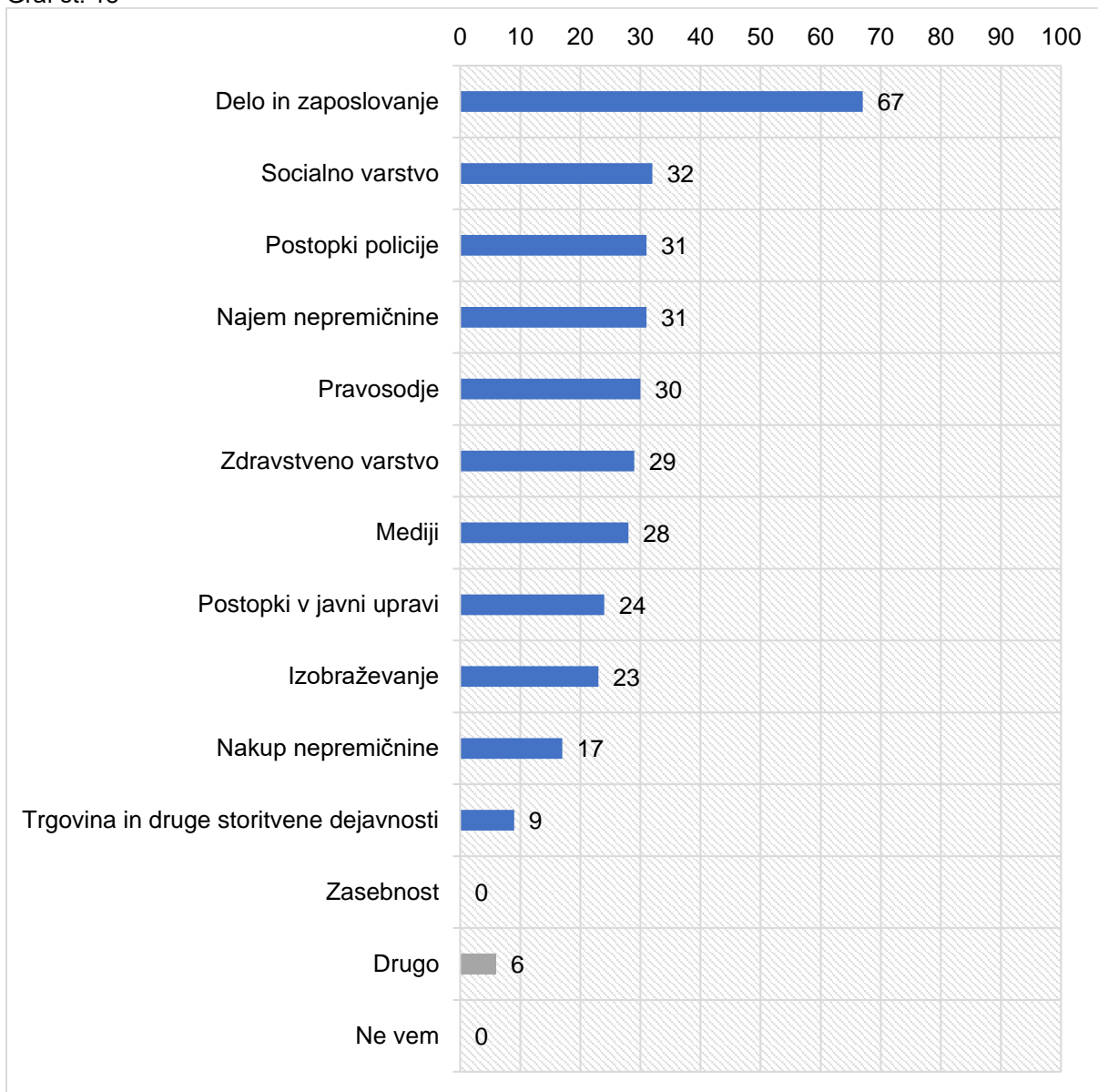
Graf št. 17

Približno enak delež prebivalcev Slovenije meni, da razširjenost diskriminacije v Sloveniji predstavlja enako (37 odstotkov) ali manjšo (33 odstotkov) težavo kot drugi problemi v državi. Približno petina (21 odstotkov) meni, da se diskriminacija uvršča med bolj razširjene težave v državi, v enakem deležu (4 odstotki) pa meni, da diskriminacija bodisi sploh ni težava bodisi je največja težava v državi.

Anketirance smo vprašali: »Na katerem od naslednjih področij življenja je po vašem mnenju diskriminacija v Sloveniji najbolj razširjena?«

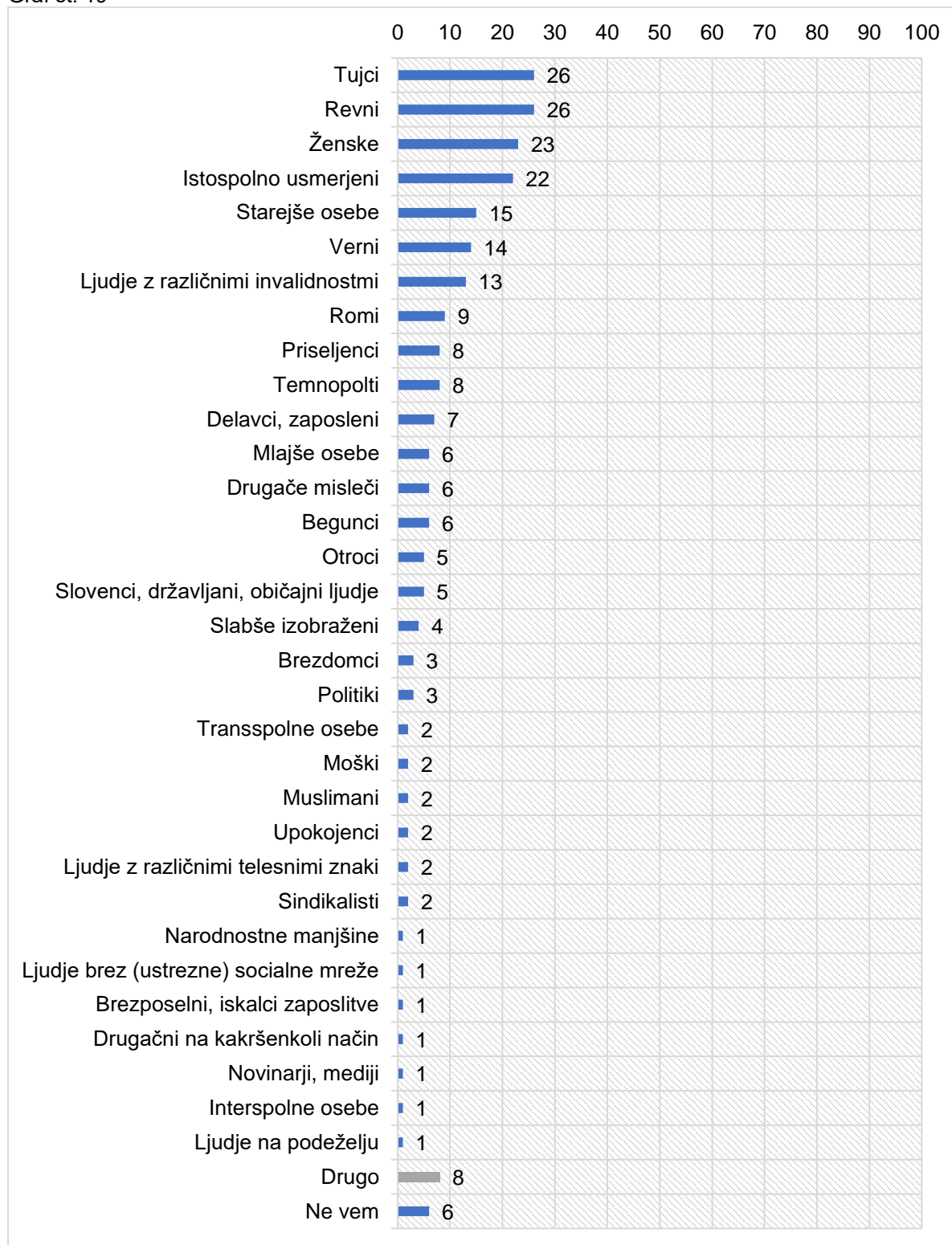
Graf št. 18

Največ prebivalcev Slovenije (67 odstotkov) meni, da je diskriminacija v Sloveniji najbolj razširjena na področju dela in zaposlovanja. Sledijo področja socialnega varstva (32 odstotkov), postopki policije (31 odstotkov) in najemi nepremičnin (31 odstotkov) ter področje pravosodja (30 odstotkov).

Anketirance smo vprašali: »Kdo je po vašem mnenju v Sloveniji najpogosteje tarča diskriminacije?«

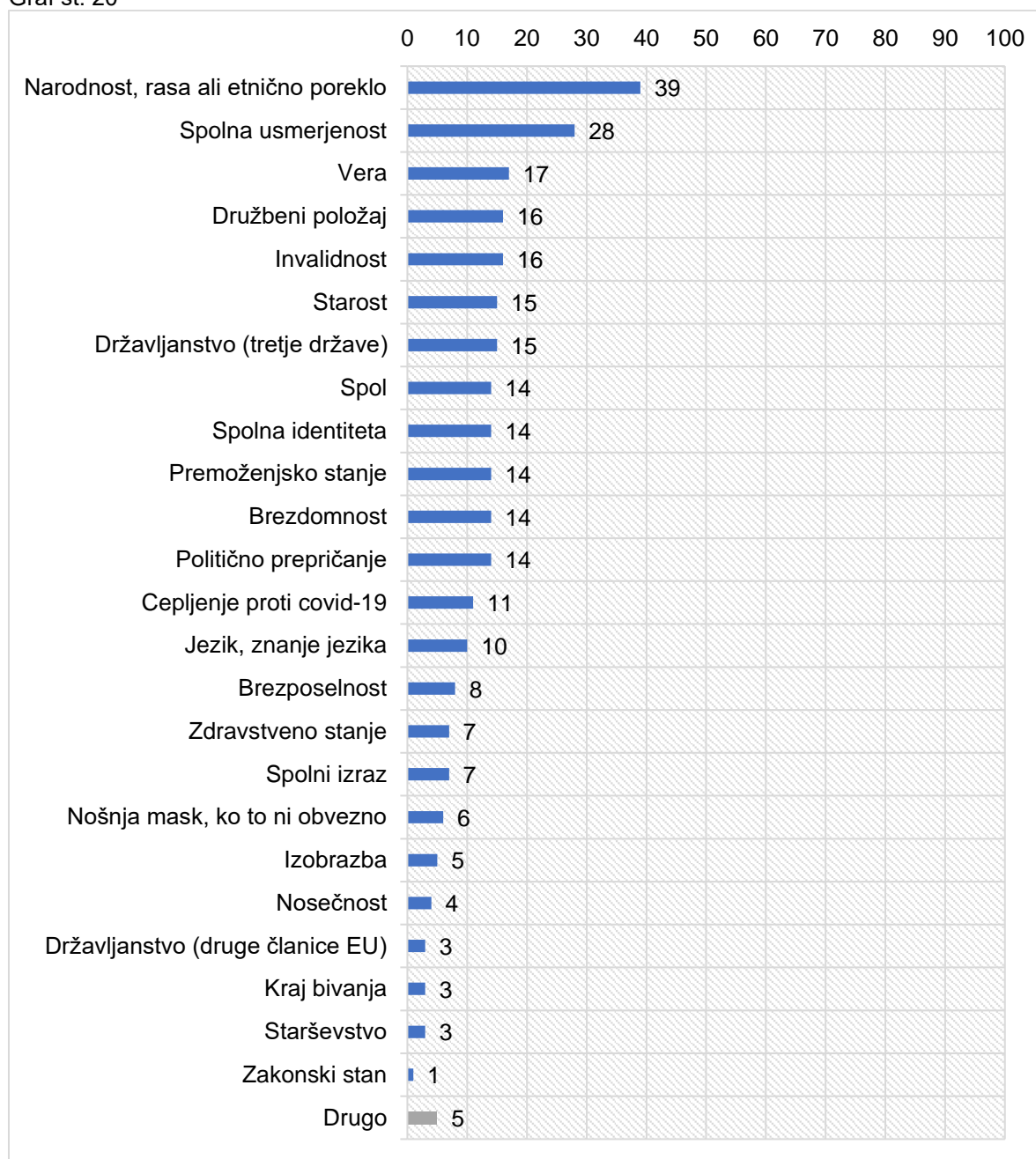
Graf št. 19

Največ prebivalcev Slovenije meni, da so v Sloveniji najpogosteje tarče diskriminacije tujci (26 odstotkov) in revni (26 odstotkov). Sledijo ženske (23 odstotkov), istospolno usmerjeni (22 odstotkov), starejše osebe (15 odstotkov), verni (14 odstotkov) in ljudje z različnimi invalidnostmi (13 odstotkov).

Anketirance smo vprašali: »Katere značilnosti so po vašem mnenju v Sloveniji najpogosteje razlog za diskriminacijo?«

Graf št. 20

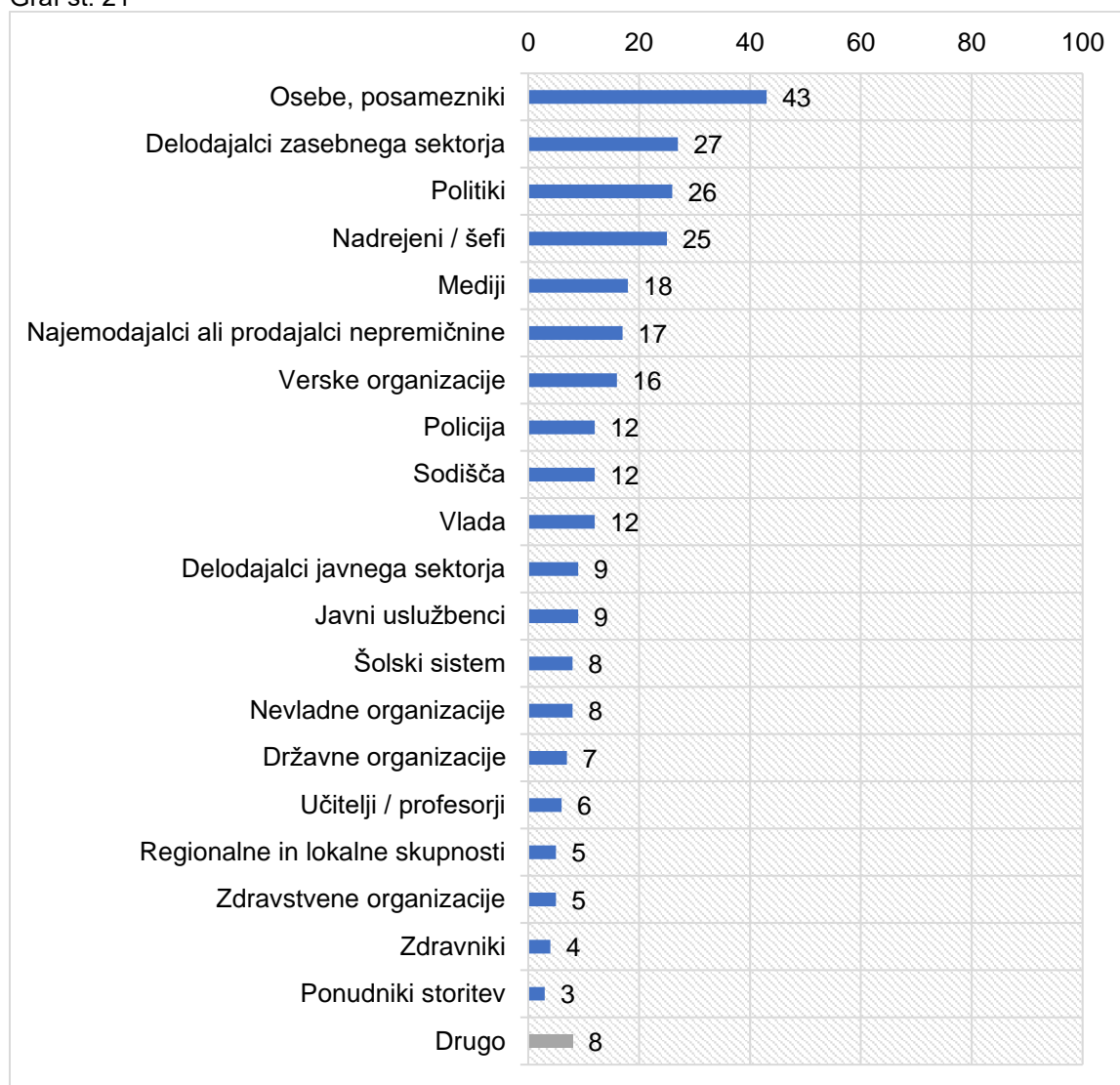

Največ prebivalcev Slovenije meni, da so v Sloveniji najpogosteje razlog za diskriminacijo osebne značilnosti narodnost, rasa ali etnično poreklo (39 odstotkov), spolna usmerjenost (28 odstotkov) in vera (17 odstotkov). Sledijo družbeni položaj (16 odstotkov), invalidnost (16 odstotkov), starost (15 odstotkov) in državljanstvo tretje države (15 odstotkov).

Anketirance smo vprašali: »Kdo v Sloveniji po vašem mnenju najpogosteje izvaja diskriminacijo?«

Graf št. 21

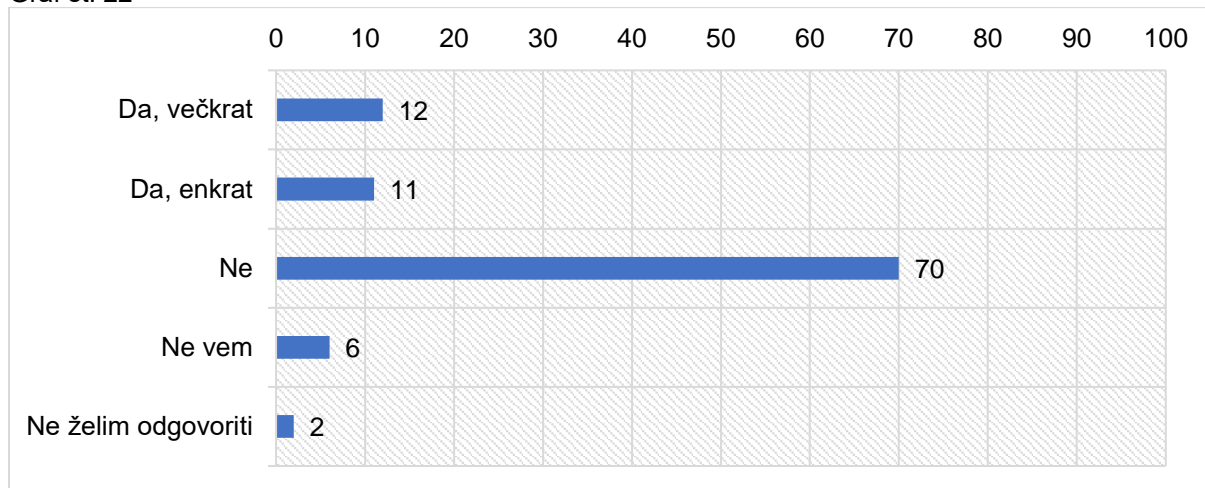

Največ prebivalcev Slovenije (43 odstotkov) meni, da diskriminacijo najpogosteje izvajajo osebe, posamezniki. Sledijo delodajalci zasebnega sektorja (27 odstotkov), politiki (26 odstotkov) in nadrejeni oziroma šefi (25 odstotkov).

2.2.3 Izkušnje z diskriminacijo

Anketirance smo vprašali: »Ali ste bili vi osebno v zadnjih 12 mesecih tarča diskriminacije, neenakega obravnavanja, oziroma ali vas je neka oseba ali organizacija postavila v slabši položaj zaradi kakšne vaše osebne lastnosti ali okoliščine?«

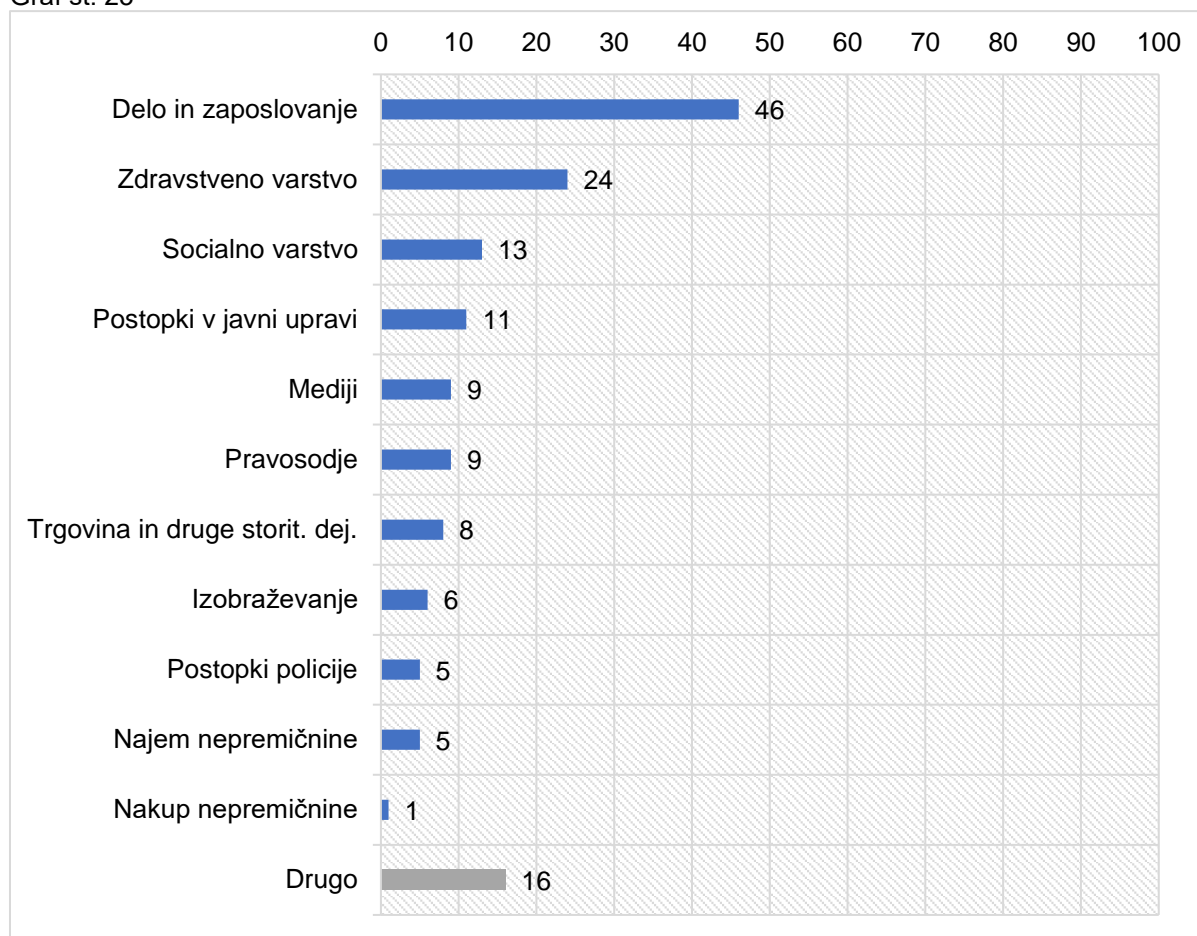
Graf št. 22

Skoraj četrtina prebivalcev Slovenije (23 odstotkov) je bila v zadnjih 12 mesecih tarča diskriminacije, neenakega obravnavanja, oziroma jih je kakšna oseba ali organizacija postavila v slabši položaj zaradi njihove osebne lastnosti ali okoliščine. Večina prebivalcev (70 odstotkov) v zadnjih 12 mesecih ni bila tarča takega obravnavanja.

Anketirance smo vprašali: »Na katerem področju življenja ste bili diskriminirani?«

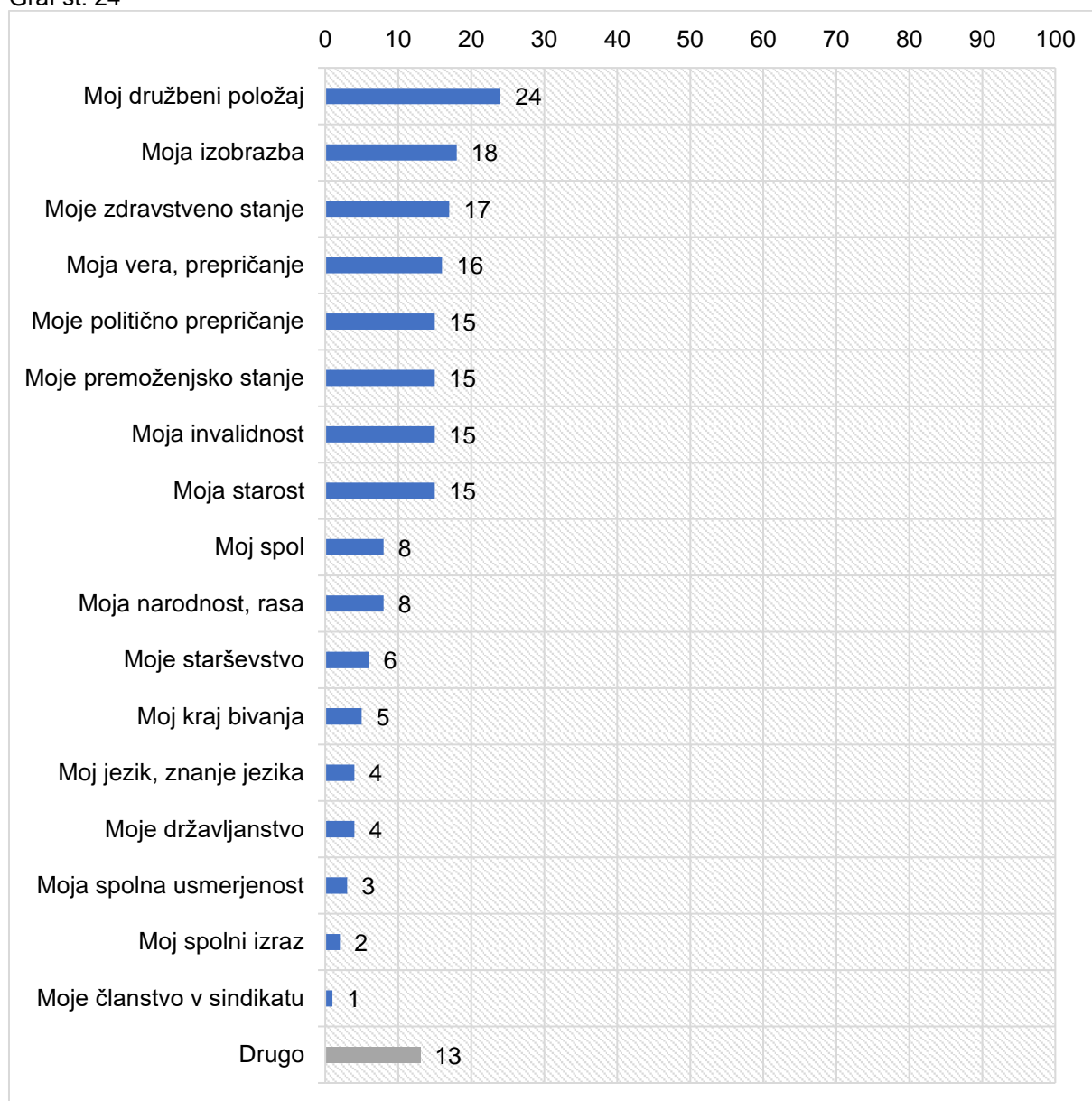
Graf št. 23

Največ prebivalcev Slovenije (46 odstotkov), ki je bila v zadnjih 12 mesecih tarča diskriminacije, neenakega obravnavanja, oziroma jih je kakšna oseba ali organizacija postavila v slabši položaj zaradi njihove osebne lastnosti ali okoliščine, je bila diskriminirana na področju dela in zaposlovanja. Sledijo področja zdravstvenega varstva (24 odstotkov), socialnega varstva (13 odstotkov) in postopkov v javni upravi (11 odstotkov).

Anketirance smo vprašali: »Zaradi katere osebne značilnosti ali okoliščine ste bili diskriminirani?«

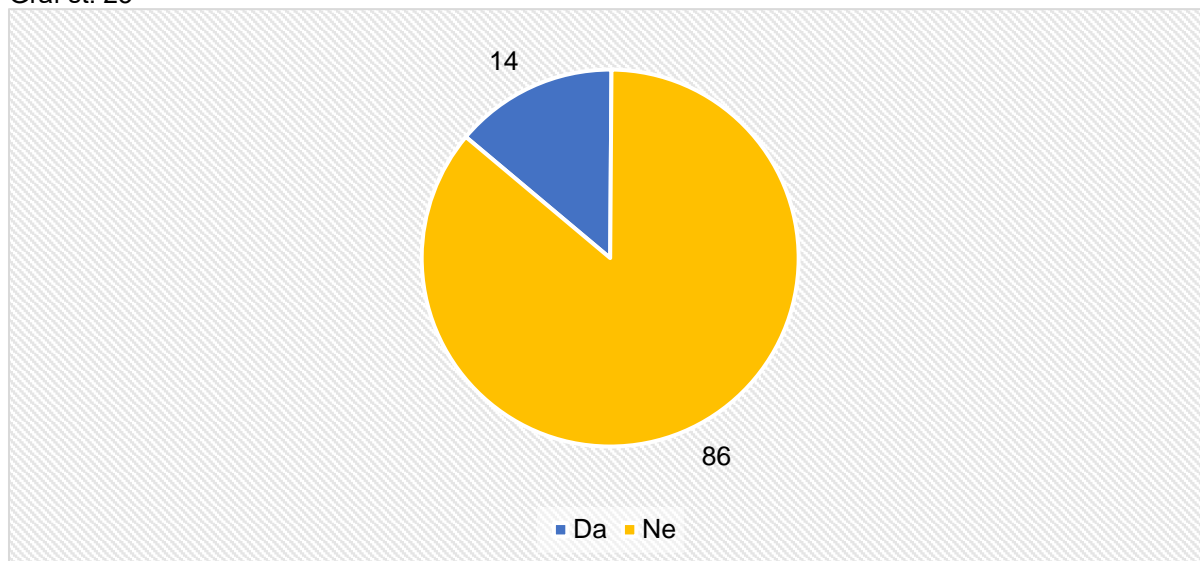
Graf št. 24

Največ prebivalcev Slovenije (24 odstotkov), ki so bili v zadnjih 12 mesecih tarča diskriminacije, neenakega obravnavanja, oziroma jih je kakšna oseba ali organizacija postavila v slabši položaj zaradi njihove osebne lastnosti ali okoliščine, so bili diskriminirani zaradi osebne značilnosti ali okoliščine družbenega položaja. Sledijo izobrazba (18 odstotkov), zdravstveno stanje (17 odstotkov) in vera ali prepričanje (16 odstotkov).

Anketirance smo vprašali: **»Ali ste uporabili kakšen postopek za zaščito svojih pravic?«**

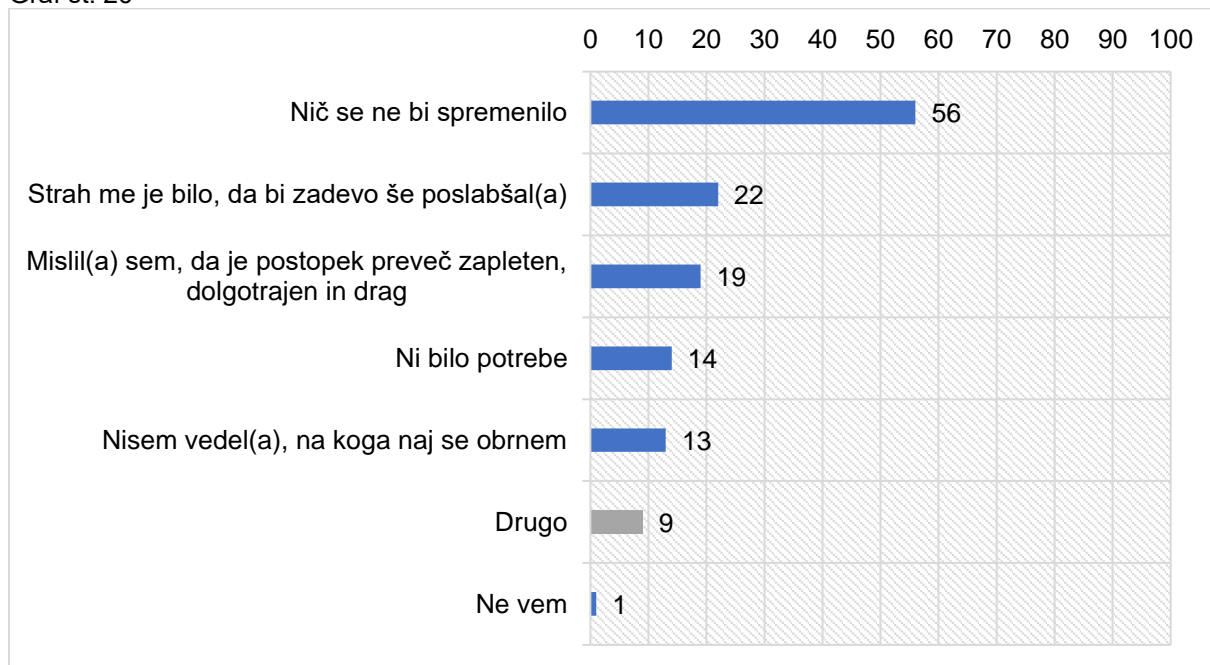
Graf št. 25

Večina prebivalcev Slovenije (86 odstotkov), ki je bila v zadnjih 12 mesecih tarča diskriminacije, neenakega obravnavanja, oziroma jih je kakšna oseba ali organizacija postavila v slabši položaj zaradi njihove osebne lastnosti ali okoliščine, ni uporabila postopkov za zaščito svojih pravic. Postopek za zaščito svojih pravic je uporabil približno vsak sedmi prebivalec Slovenije (14 odstotkov).

Anketirance smo vprašali: **»Zakaj niste uporabili nobenih postopkov?«**

Graf št. 26

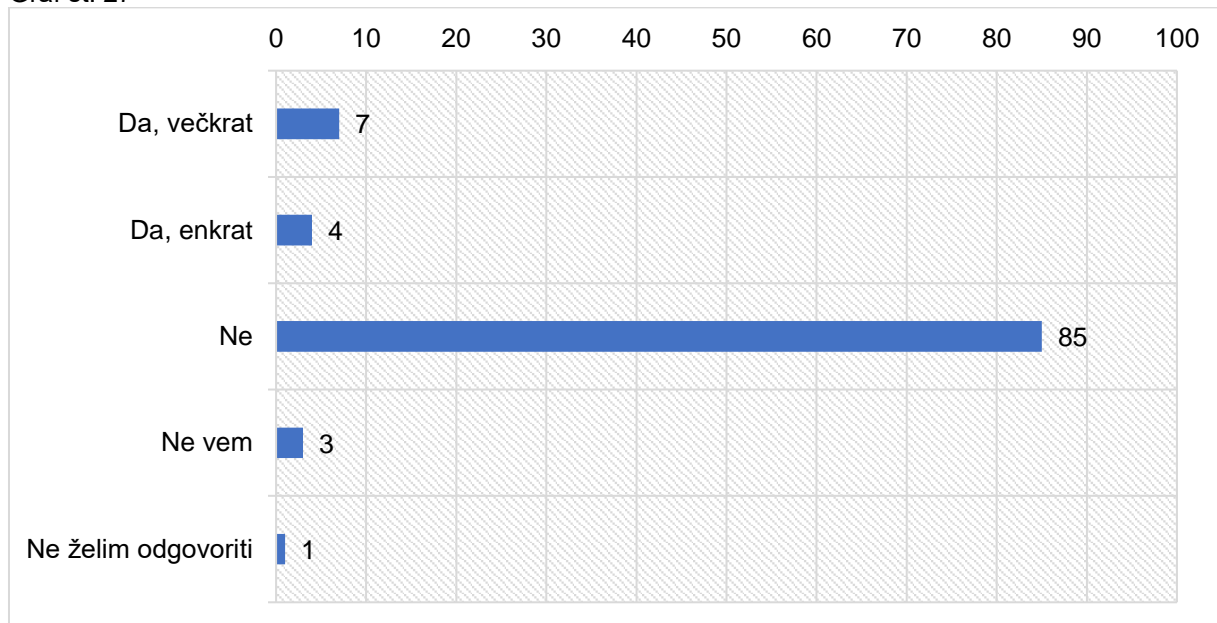

Večina prebivalcev Slovenije (56 odstotkov), ki ni uporabila postopkov za zaščito svojih pravic, tega ni storila zaradi prepričanja, da se ne bi nič spremenilo. Več kot petina prebivalcev tega ni storila zaradi strahu, da bi zadevo še poslabšali. Nekoliko manj (19 odstotkov) jih je mislilo, da je postopek preveč zapleten, dolgotrajen in drag.

2.2.4 Izkušnje z nadlegovanjem in spolnim nadlegovanjem

Anketirance smo vprašali: »Ali ste bili vi osebno v zadnjih 12 mesecih tarča nadlegovanja?«

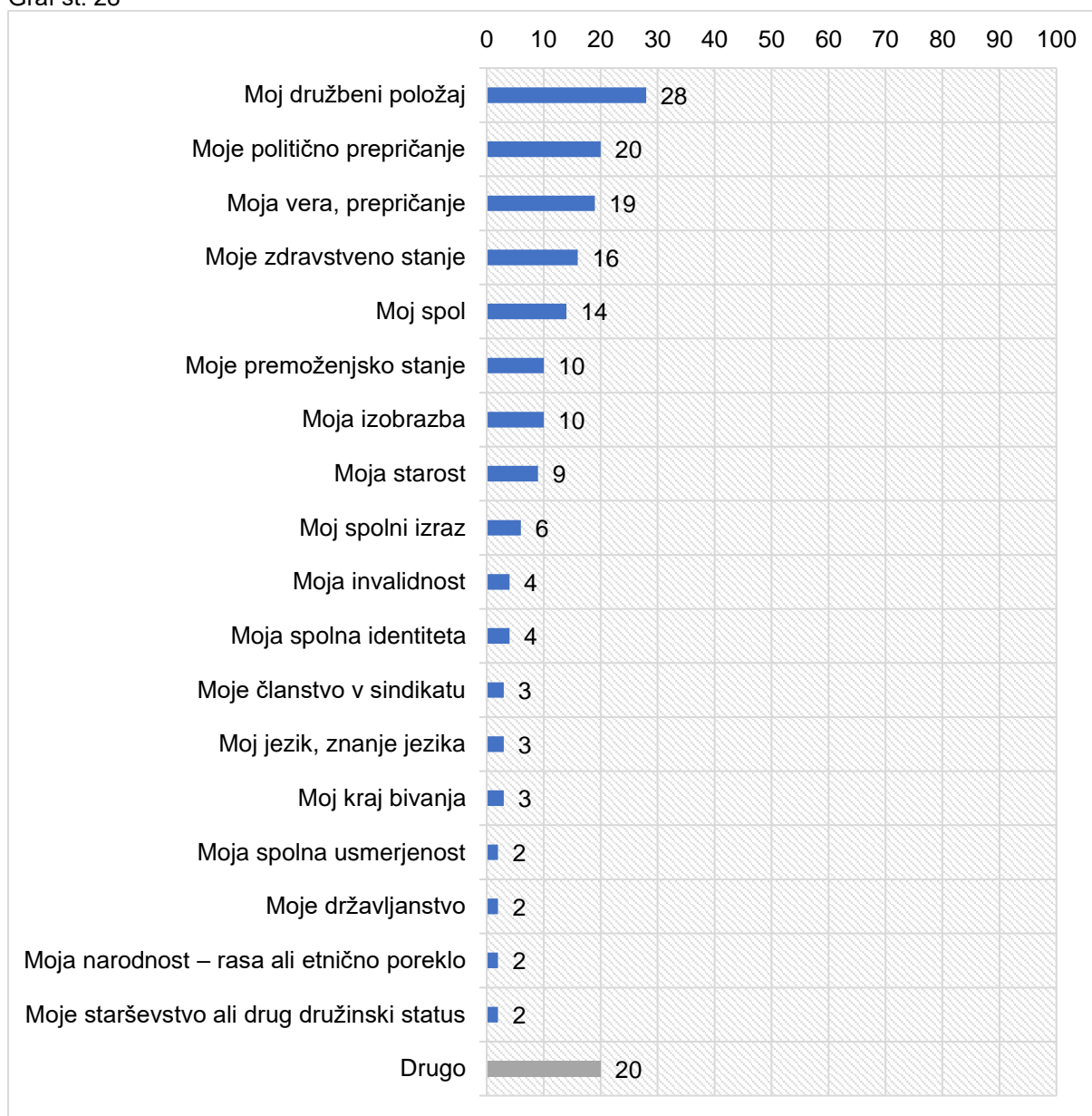
Graf št. 27

Približno vsak deseti prebivalec Slovenije (11 odstotkov) je bil v zadnjih 12 mesecih tarča nadlegovanja. Večina prebivalcev (85 odstotkov) v zadnjih 12 mesecih ni bila tarča nadlegovanja.

Anketirance smo vprašali: »Zaradi katere osebne značilnosti ali okoliščine ste bili nadlegovani?«

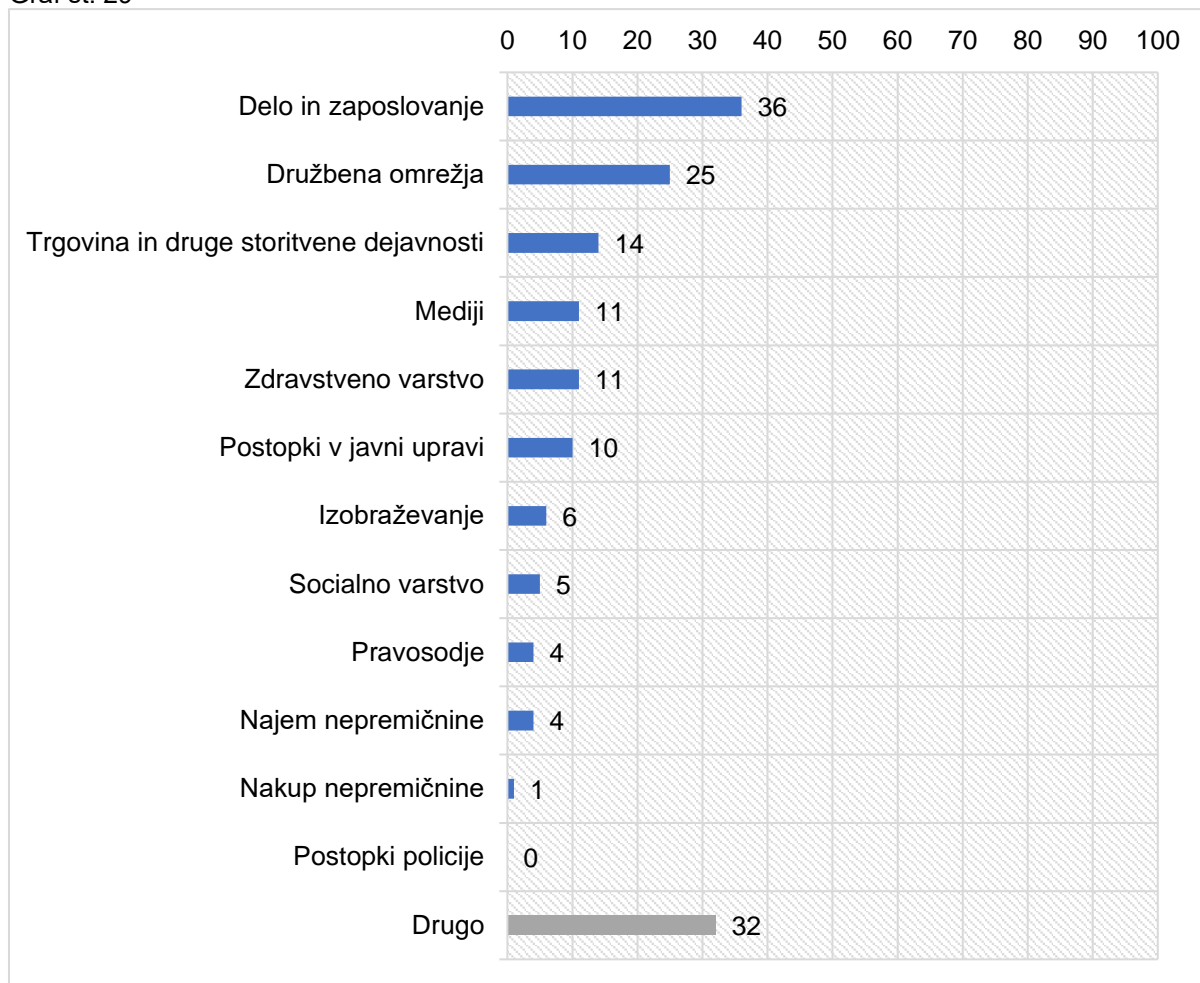
Graf št. 28

Največ prebivalcev Slovenije (28 odstotkov), ki so v zadnjih 12 mesecih doživeli nadlegovanje, je bilo nadlegovanih zaradi osebne značilnosti ali okoliščine družbenega položaja. Sledijo politično prepričanje (20 odstotkov), vera ali prepričanje (19 odstotkov) ter zdravstveno stanje (16 odstotkov).

Anketirance smo vprašali: »Na katerem področju življenja ste bili nadlegovani?«

Graf št. 29

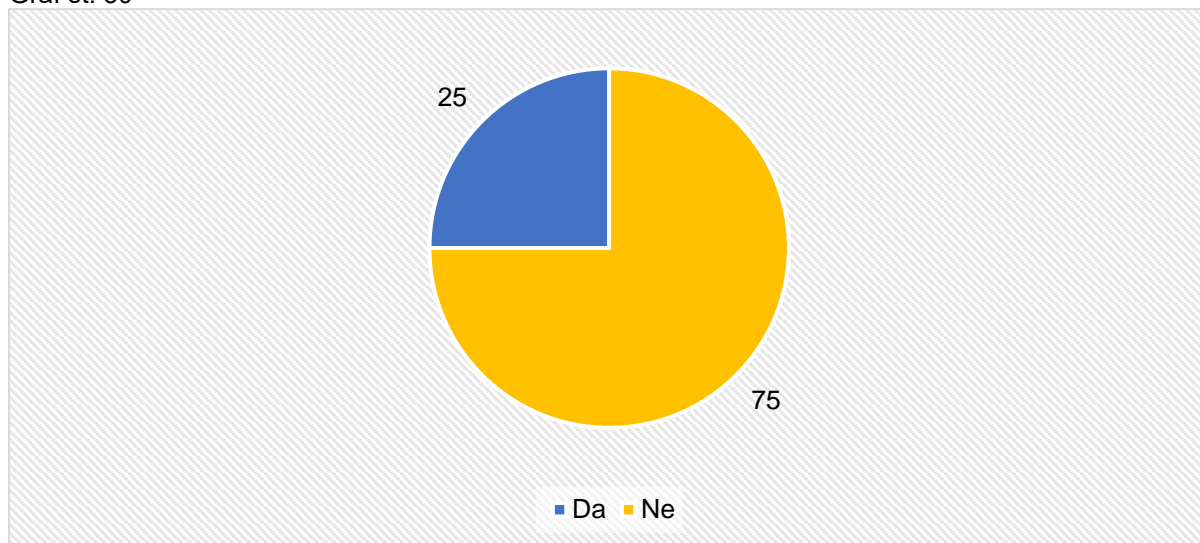

Največ prebivalcev Slovenije (36 odstotkov), ki so v zadnjih 12 mesecih doživeli nadlegovanje, je bilo nadlegovanih na področju dela in zaposlovanja. Sledijo področja družbenih omrežij (25 odstotkov), trgovine in drugih storitvenih dejavnosti (14 odstotkov), medijev (11 odstotkov) in zdravstvenega varstva (11 odstotkov).

Anketirance smo vprašali: **»Ali ste ukrepali?«**

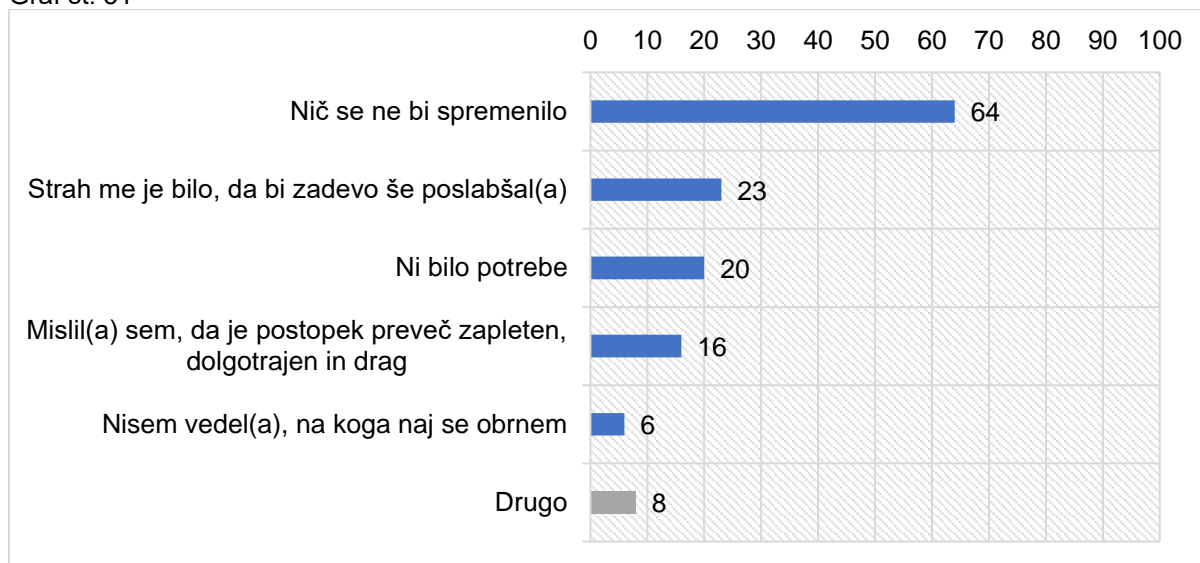
Graf št. 30

Večina prebivalcev Slovenije (75 odstotkov), ki je v zadnjih 12 mesecih izkusila nadlegovanje, ni ukrepala. Ukrepala je četrtnina prebivalcev Slovenije (25 odstotkov).

Anketirance smo vprašali: **»V primeru, da ne, zakaj ne?«**

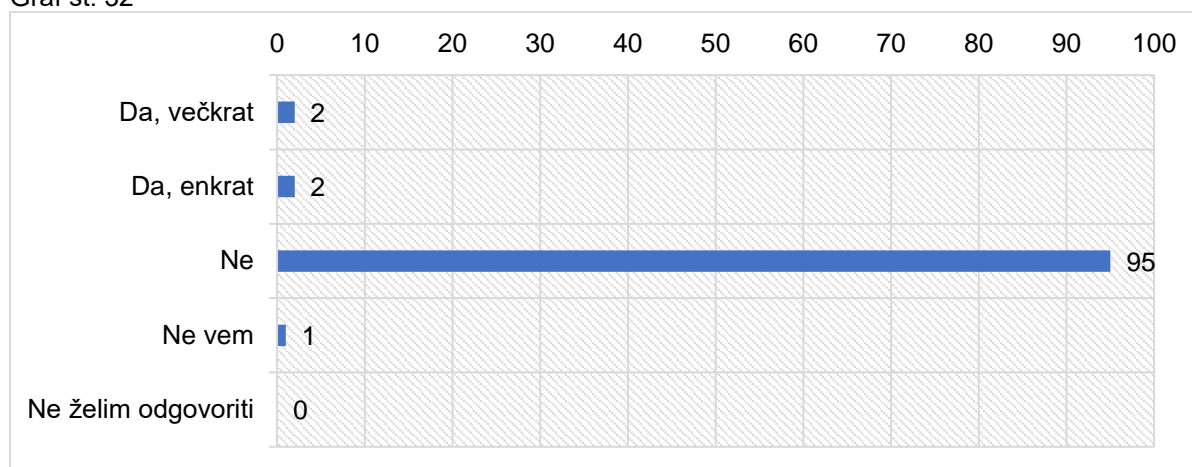
Graf št. 31

Prebivalci Slovenije, ki po doživetju nadlegovanja niso ukrepali, tega večinoma (64 odstotkov) niso storili, ker so bili mnenja, da se ne bi nič spremenilo. Skoraj četrtno prebivalcev (23 odstotkov) je bilo strah, da bi s tem zadevo še poslabšali, nekoliko manj (20 odstotkov) pa jih je bilo mnenja, da za ukrepanje ni potrebe.

Anketirance smo vprašali: **»Ali ste bili vi osebno v zadnjih 12 mesecih tarča spolnega nadlegovanja?«**

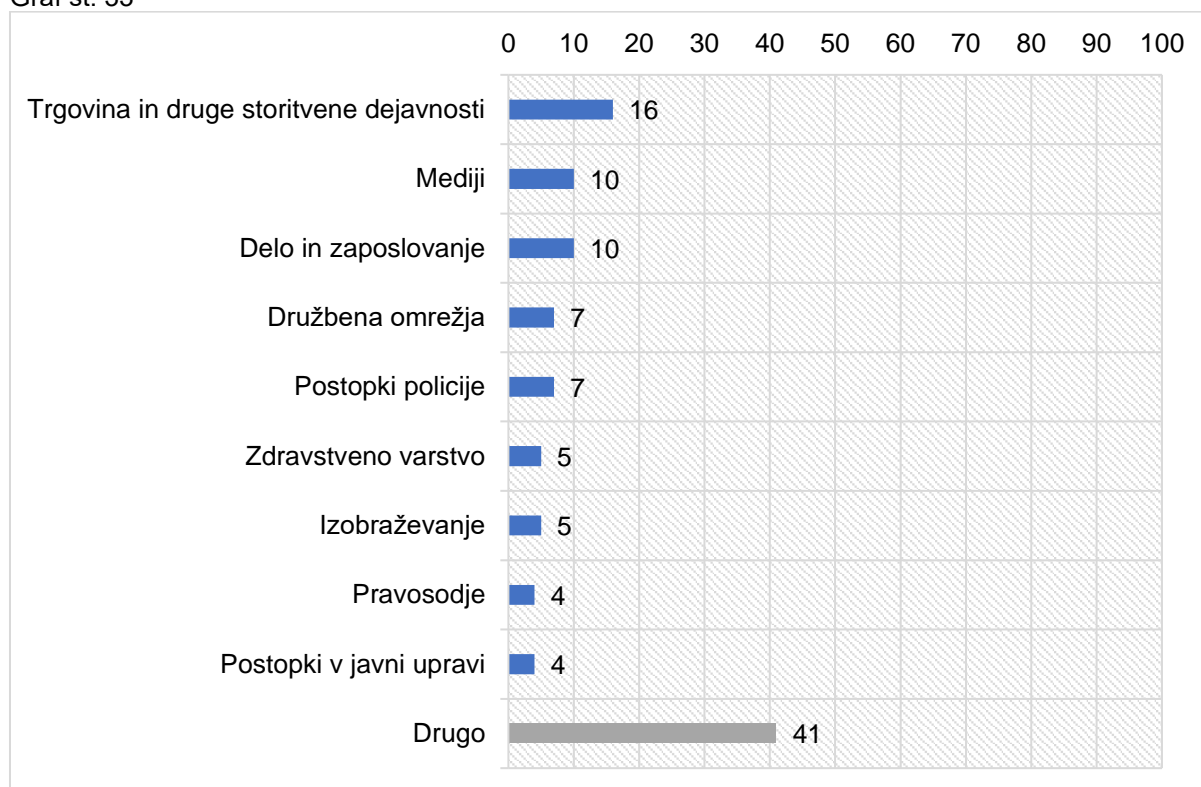
Graf št. 32

V zadnjih 12 mesecih so bili tarča spolnega nadlegovanja štirje odstotki prebivalcev Slovenije, polovica od teh večkrat. Večina (95 odstotkov) v zadnjih 12 mesecih ni bila tarča spolnega nadlegovanja.

Anketirance smo vprašali: **»Na katerem področju življenja ste bili spolno nadlegovani?«**

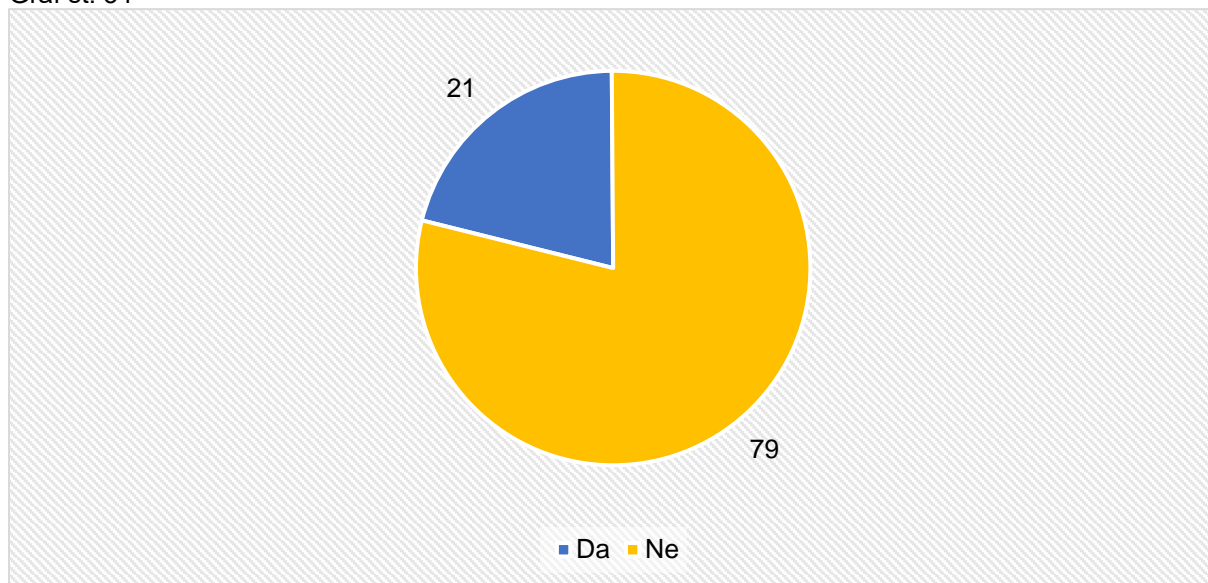
Graf št. 33

Največ prebivalcev Slovenije (16 odstotkov), ki so v zadnjih 12 mesecih doživeli spolno nadlegovanje, je bilo spolno nadlegovanih na področju trgovine in drugih storitvenih dejavnosti. Sledijo mediji (10 odstotkov), delo in zaposlovanje (10 odstotkov), družbena omrežja (sedem odstotkov) in postopki policije (sedem odstotkov).

Anketirance smo vprašali: **»Ali ste ukrepali?«**

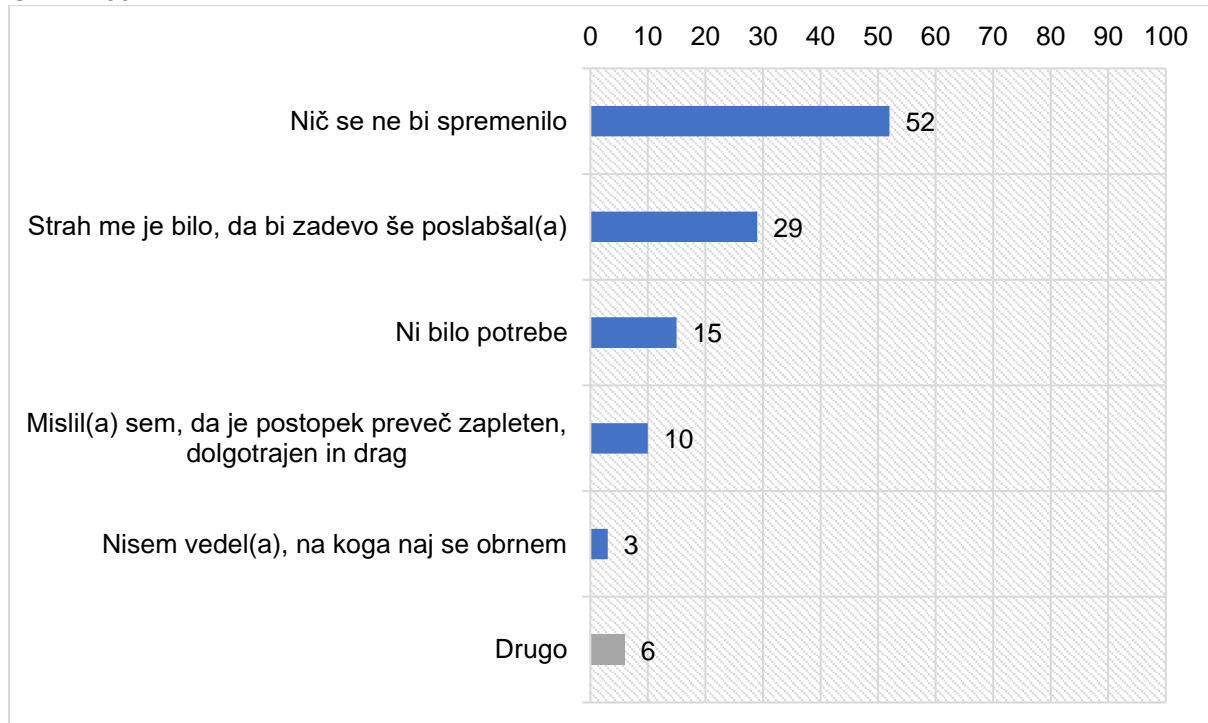
Graf št. 34

Večina prebivalcev Slovenije (79 odstotkov), ki je v zadnjih 12 mesecih izkusila spolno nadlegovanje, ni ukrepala. Ukrepala je približno petina prebivalcev Slovenije (21 odstotkov).

Anketirance smo vprašali: **»V primeru, da ne, zakaj ne?«**

Graf št. 35

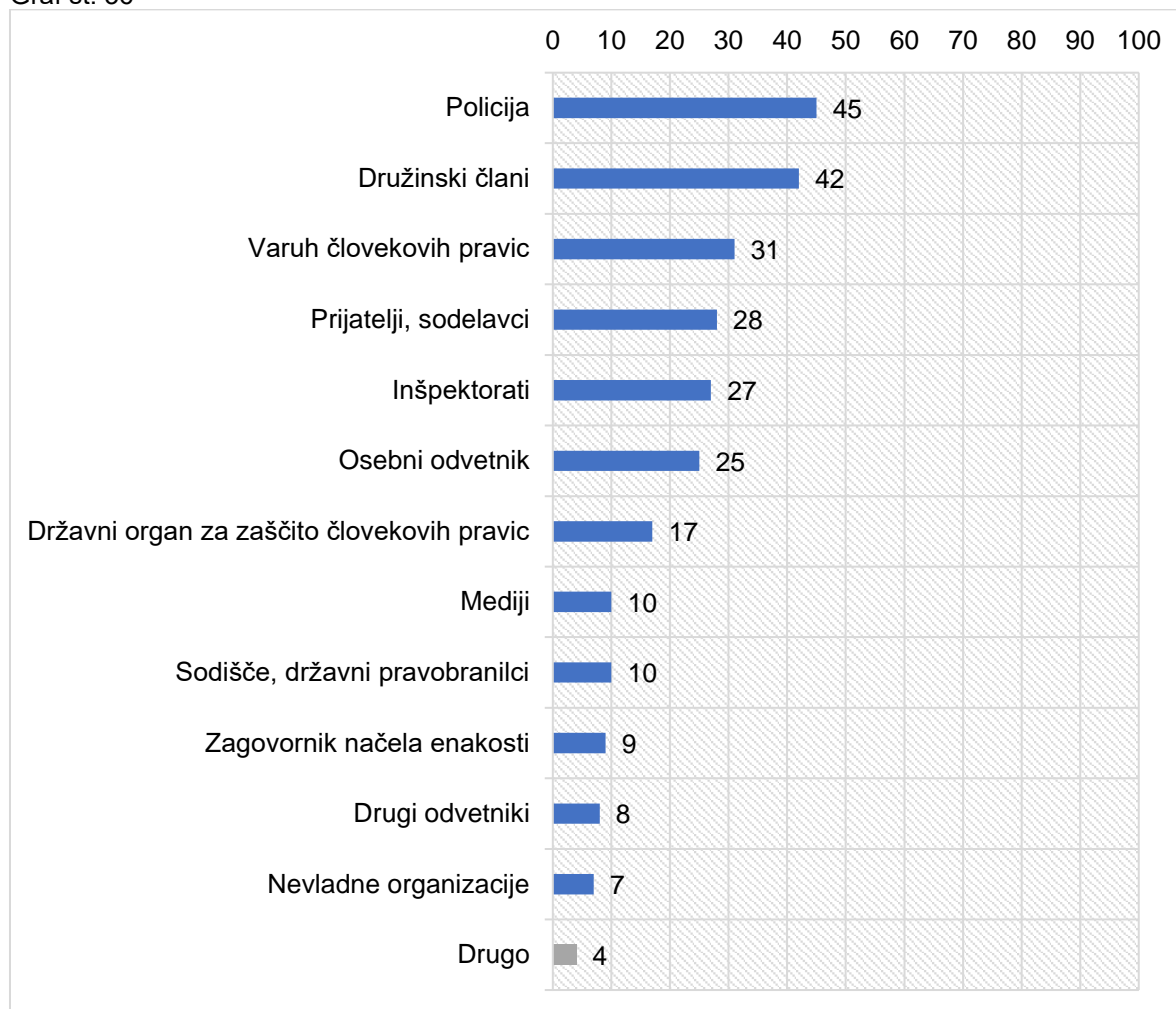

Prebivalci Slovenije, ki po doživetju spolnega nadlegovanja niso ukrepali, tega večinoma (52 odstotkov) niso storili, ker so bili mnenja, da se ne bi nič spremenilo. Več kot četrtino prebivalcev (29 odstotkov) je bilo strah, da bi s tem zadevo še poslabšali, več kot desetina prebivalcev (15 odstotkov) pa je bilo mnenja, da za ukrepanje ni potrebe.

2.2.5 Prijavljanje in pomoč ob diskriminaciji

Anketirance smo vprašali: »Na koga bi se najprej obrnili po pomoč, če bi vi osebno ali kdo od vaših bližnjih doživeli diskriminacijo s strani kakšne osebe ali organizacije?«

Graf št. 36

Največ prebivalcev Slovenije (45 odstotkov) bi se v primeru diskriminacije sebe ali svojih bližnjih obrnila na policijo. Sledijo družinski člani (42 odstotkov), Varuh človekovih pravic (31 odstotkov) in prijatelji, sodelavci (28 odstotkov). Na Zagovornika načela enakosti bi se obrnila skoraj desetina prebivalcev Slovenije (devet odstotkov).

2.2.6 Povzetek ugotovitev glede dojemanja diskriminacije in izkušenj z njo

Prebivalci Slovenije pod pojmom diskriminacija največkrat razumejo neenako obravnavanje zaradi spola (28 odstotkov), barve kože (21 odstotkov) ali neenako obravnavanje na splošno (20 odstotkov). Sledijo neenako obravnavanje zaradi vere (18 odstotkov), nestrpnost in nerazumevanje (17 odstotkov) ter poniževanje in podcenjevanje (16 odstotkov).

Približno enak delež prebivalcev Slovenije meni, da je razširjenost diskriminacije v Sloveniji enaka (37 odstotkov) ali manjša (33 odstotkov) težava kot drugi problemi v državi. Približno petina (21 odstotkov) meni, da se diskriminacija uvršča med bolj razširjene težave v državi, enak delež prebivalcev (4 odstotki) pa meni, da diskriminacija bodisi sploh ni težava bodisi je največja težava v državi. Petina prebivalcev uvršča diskriminacijo med bolj razširjene težave v državi, blizu 40 % pa enakovredno drugim težavam. Za tretjino je diskriminacija manj pomembna od drugih izzivov.

Največ prebivalcev Slovenije (67 odstotkov) meni, da je diskriminacija v Sloveniji najbolj razširjena na področju dela in zaposlovanja. Sledijo področja socialnega varstva (32 odstotkov), postopki policije (31 odstotkov) in najemi nepremičnin (31 odstotkov) ter področje pravosodja (30 odstotkov).

Največ prebivalcev Slovenije meni, da so v Sloveniji najpogosteje tarče diskriminacije tujci (26 odstotkov) in revni (26 odstotkov). Sledijo ženske (23 odstotkov), istospolno usmerjeni (22 odstotkov), starejše osebe (15 odstotkov), verni (14 odstotkov) in ljudje z različnimi invalidnostmi (13 odstotkov).

Največ prebivalcev Slovenije meni, da so v Sloveniji najpogostejši razlog za diskriminacijo osebne značilnosti narodnosti, rase ali etničnega porekla (39 odstotkov), spolne usmerjenosti (28 odstotkov) in vere (17 odstotkov). Sledijo družbeni položaj (16 odstotkov), invalidnost (16 odstotkov), starost (15 odstotkov) in državljanstvo tretje države (15 odstotkov).

Največ prebivalcev Slovenije (43 odstotkov) meni, da diskriminacijo najpogosteje izvajajo osebe, posamezniki. Sledijo delodajalci zasebnega sektorja (27 odstotkov), politiki (26 odstotkov) in nadrejeni oziroma šefi (25 odstotkov).

Skoraj četrtina prebivalcev Slovenije (23 odstotkov) je bila v zadnjih 12 mesecih tarča diskriminacije, neenakega obravnavanja, oziroma jih je kakšna oseba ali organizacija postavila v slabši položaj zaradi njihove osebne lastnosti ali okoliščine. Večina prebivalcev (70 odstotkov) v zadnjih 12 mesecih ni bila tarča takega obravnavanja. Največ prebivalcev Slovenije (46 odstotkov) je bilo diskriminiranih na področju dela in zaposlovanja. Sledijo področja zdravstvenega varstva (24 odstotkov), socialnega varstva (13 odstotkov) in postopkov v javni upravi (11 odstotkov).

Največ prebivalcev Slovenije (24 odstotkov) je bilo diskriminiranih zaradi osebne značilnosti ali okoliščine družbenega položaja. Sledijo izobrazba (18 odstotkov), zdravstveno stanje (17 odstotkov) in vera ali prepričanje (16 odstotkov). Večina prebivalcev Slovenije (86 odstotkov) ni uporabila postopkov za zaščito svojih pravic. Postopek za zaščito svojih pravic je uporabil približno vsak sedmi prebivalec Slovenije (14 odstotkov). Večina prebivalcev Slovenije (56 odstotkov), ki ni uporabila postopkov za zaščito svojih pravic, tega ni storila zaradi prepričanja, da se ne bi nič spremenilo. Več kot petina prebivalcev tega ni storila zaradi strahu, da bi zadevo še poslabšala. Nekoliko manj (19 odstotkov) jih je mislilo, da je postopek preveč zapleten, dolgotrajen in drag.

Približno vsak deseti prebivalec Slovenije (11 odstotkov) je bil v zadnjih 12 mesecih tarča nadlegovanja. Večina prebivalcev (85 odstotkov) v zadnjih 12 mesecih niso bili tarča nadlegovanja. Največ prebivalcev Slovenije (28 odstotkov), ki so v zadnjih 12 mesecih doživeli nadlegovanje, so bili nadlegovani zaradi osebne značilnosti ali okoliščine družbenega položaja. Sledijo politično prepričanje (20 odstotkov), vera ali prepričanje (19 odstotkov) ter zdravstveno stanje (16 odstotkov).

Največ prebivalcev Slovenije (36 odstotkov), ki so v zadnjih 12 mesecih doživeli nadlegovanje, so bili nadlegovani na področju dela in zaposlovanja. Sledijo področja družbenih omrežij (25 odstotkov), trgovine in drugih storitvenih dejavnosti (14 odstotkov), medijev (11 odstotkov) in zdravstvenega varstva (11 odstotkov). Večina prebivalcev Slovenije (75 odstotkov), ki so v zadnjih 12 mesecih doživeli nadlegovanje, niso ukrepali. Ukrepala je četrtnina prebivalcev Slovenije (25 odstotkov). Prebivalci Slovenije, ki po doživetju nadlegovanja niso ukrepali, tega večinoma (64 odstotkov) niso storili, ker so bili mnenja, da se ne bi nič spremenilo. Skoraj četrtno prebivalcev (23 odstotkov) je bilo strah, da bi s tem zadevo še poslabšali, nekoliko manj (20 odstotkov) pa jih je bilo mnenja, da za ukrepanje ni potrebe.

V zadnjih 12 mesecih so bili tarča spolnega nadlegovanja štirje odstotki prebivalcev Slovenije, polovica od teh večkrat. Večina (95 odstotkov) v zadnjih 12 mesecih ni bila tarča spolnega nadlegovanja. Največ prebivalcev Slovenije (16 odstotkov), ki so v zadnjih 12 mesecih doživeli spolno nadlegovanje, so bili spolno nadlegovani na področju trgovine in drugih storitvenih dejavnosti. Sledijo mediji (10 odstotkov), delo in zaposlovanje (10 odstotkov), družbena omrežja (sedem odstotkov) in postopki policije (sedem odstotkov).

Večina prebivalcev Slovenije (79 odstotkov), ki je v zadnjih 12 mesecih izkusila spolno nadlegovanje, ni ukrepala. Ukrepala je približno petina prebivalcev Slovenije (21 odstotkov). Prebivalci Slovenije, ki po doživetju spolnega nadlegovanja niso ukrepali, tega večinoma (52 odstotkov) niso storili, ker so bili mnenja, da se ne bi nič spremenilo. Več kot četrtno prebivalcev (29 odstotkov) je bilo strah, da bi s tem zadevo še poslabšali, več kot desetina prebivalcev (15 odstotkov) pa je bilo mnenja, da za ukrepanje ni potrebe.

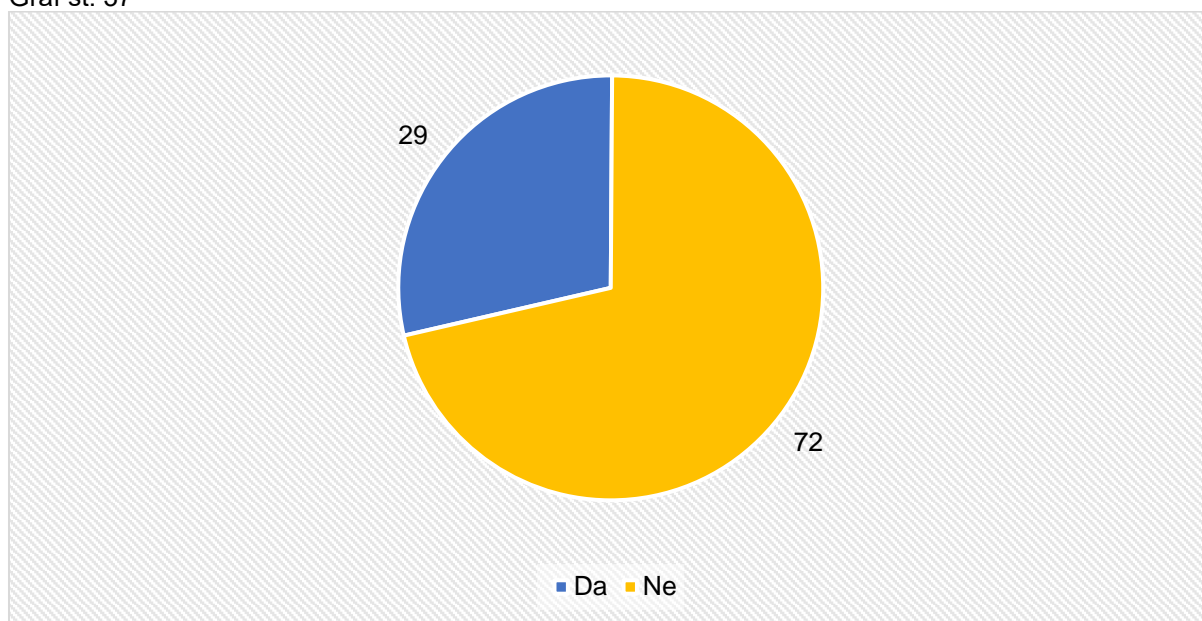
Največ prebivalcev Slovenije (45 odstotkov) bi se v primeru diskriminacije sebe ali svojih bližnjih obrnila na policijo. Sledijo družinski člani (42 odstotkov), Varuh človekovih pravic (31 odstotkov) in prijatelji, sodelavci (28 odstotkov). Na Zagovornika načela enakosti bi se obrnila skoraj desetina prebivalcev Slovenije (devet odstotkov).

2.3 Poznavanje Zagovornika načela enakosti ter informiranost o neenakosti in diskriminaciji

2.3.1 Poznavanje Zagovornika načela enakosti

Anketirance smo vprašali: »Ali veste, kateri samostojni državni organi v Sloveniji so pristojni za boj proti neenakopravnosti in varstvo pred diskriminacijo?«

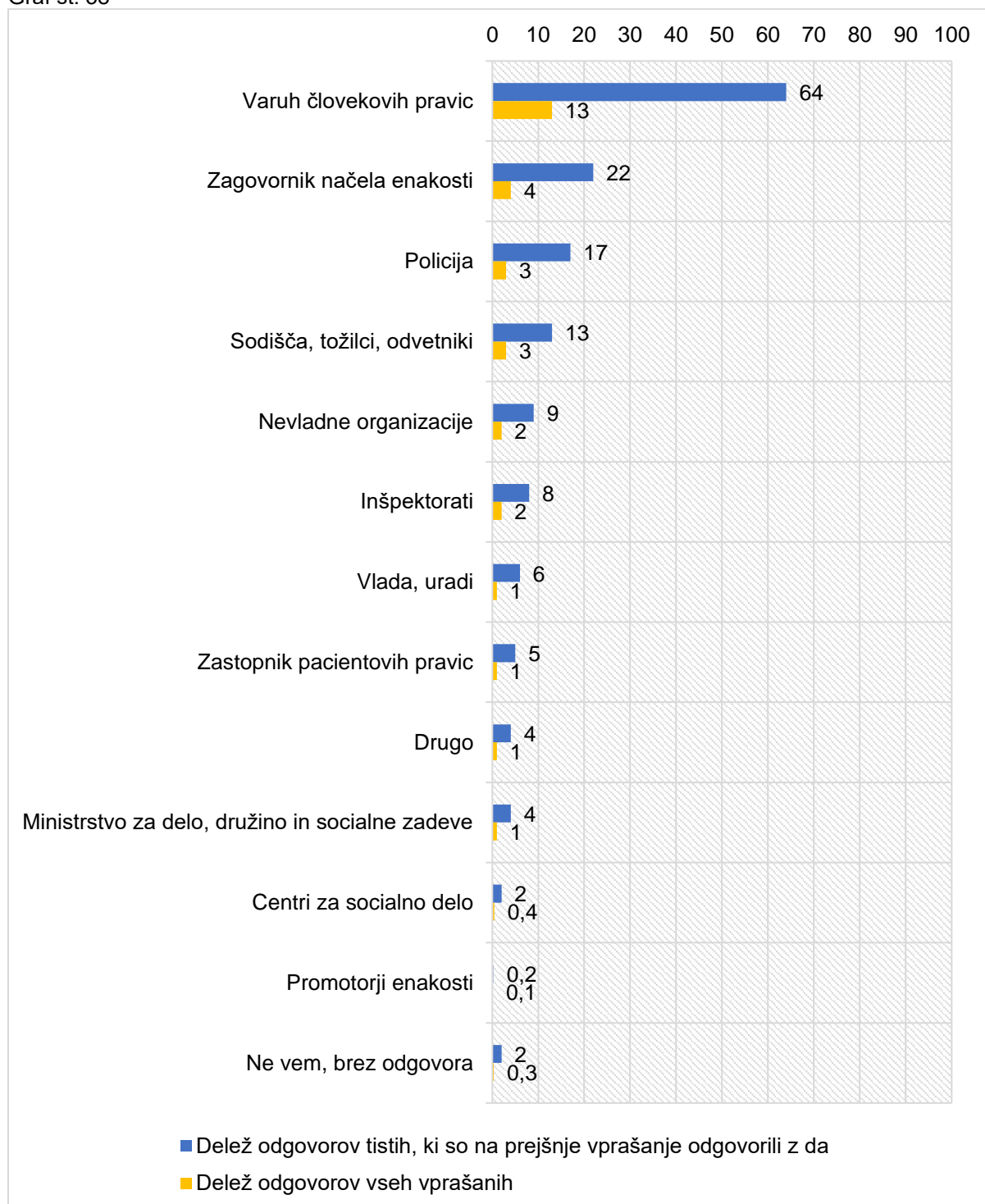
Graf št. 37

Večina prebivalcev Slovenije (72 odstotkov) ne ve, kateri samostojni državni organi v Sloveniji so pristojni za boj proti neenakopravnosti in varstvo pred diskriminacijo. Skoraj tretjina prebivalcev (29 odstotkov) ve za tak državni organ.

Anketirance smo vprašali: »Če da, kateri?«

Graf št. 38

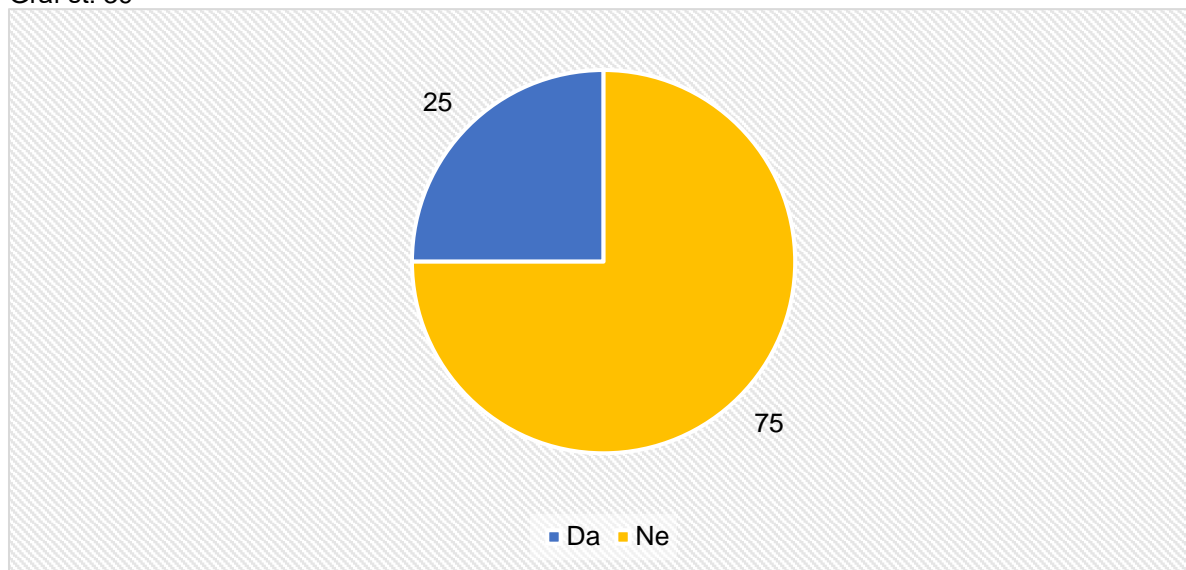

Med prebivalci, ki so na prejšnje vprašanje odgovorili pritrdilno, jih je največ (64 odstotkov) prepoznalo Varuha človekovih pravic. Sledita Zagovornik načela enakosti (22 odstotkov) in policija (17 odstotkov). Če upoštevamo vse prebivalce Slovenije, je Varuha človekovih pravic kot državni organ za boj proti neenakopravnosti in varstvo pred diskriminacijo prepoznalo malo več kot desetina (13 odstotkov), Zagovornika načela enakosti štirje odstotki, policijo pa trije odstotki prebivalcev.

Anketirance smo vprašali: **»Ali poznate Zagovornika načela enakosti?«**

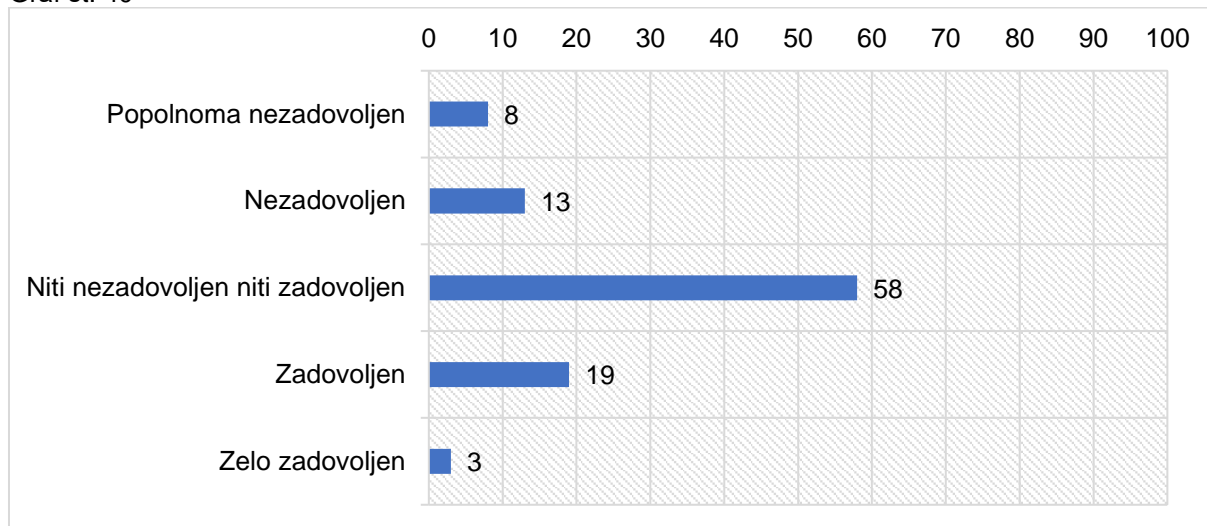
Graf št. 39

Četrtnina prebivalcev Slovenije (25 odstotkov) pozna Zagovornika načela enakosti, večina prebivalcev (75 odstotkov) pa Zagovornika ne pozna.

Anketirance smo vprašali: **»Kako ste zadovoljni z delom in aktivnostmi Zagovornika načela enakosti?«**

Graf št. 40

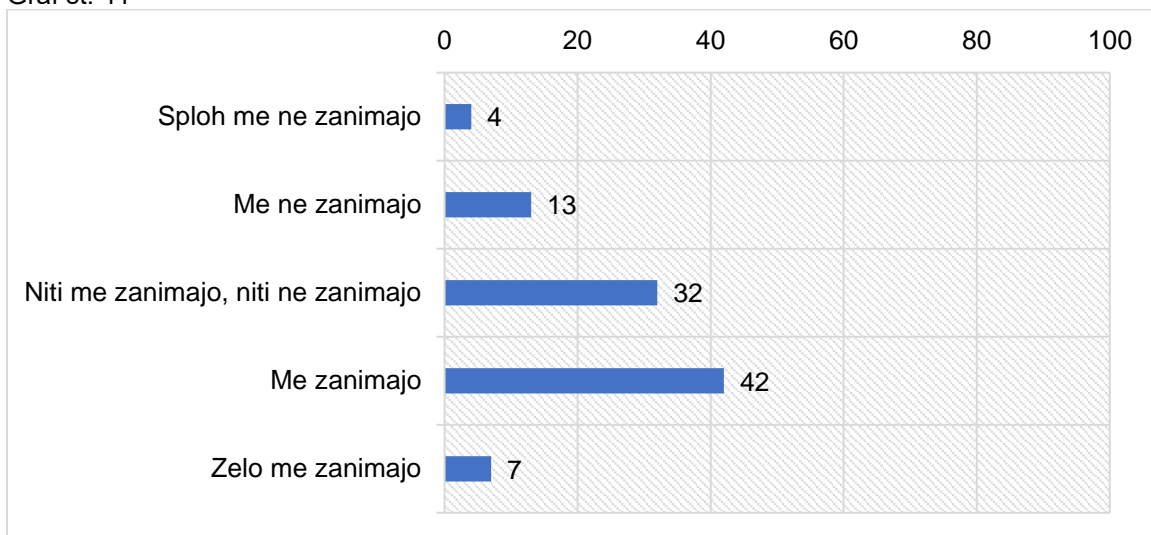

Večina prebivalcev Slovenije (58 odstotkov) ni niti nezadovoljna niti zadovoljna z delom in aktivnostmi Zagovornika načela enakosti. Malo več kot petina prebivalcev (22 odstotkov) je z njegovim delom in aktivnostmi zadovoljna, nekoliko manj (21 odstotkov) pa nezadovoljna.

2.3.2 Informiranje o Zagovorniku in diskriminaciji

Anketirance smo vprašali: »V kolikšni meri vas zanimajo informacije, povezane z neenakostjo in diskriminacijo v Sloveniji?«

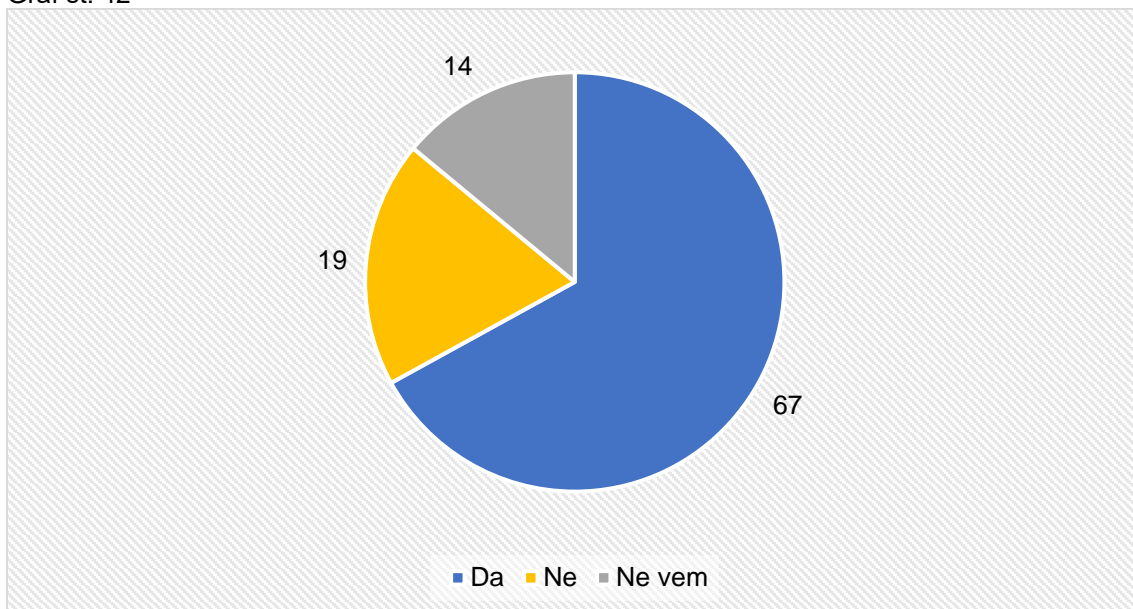
Graf št. 41

Skoraj polovico prebivalcev Slovenije (49 odstotkov) zanimajo informacije, povezane z neenakostjo in diskriminacijo v Sloveniji. Malo manj kot petino prebivalcev (17 odstotkov) tovrstne informacije ne zanimajo.

Anketirance smo vprašali: »Ali bi si želeli, da bi Zagovornik načela enakosti posredoval več informacij na temo diskriminacije?«

Graf št. 42

Večina prebivalcev Slovenije (67 odstotkov) si želi, da bi Zagovornik načela enakosti podajal več informacij na temo diskriminacije, malo manj kot petina prebivalcev (9 odstotkov) pa si tega ne želi.

2.3.3 Povzetek ugotovitev glede poznavanja Zagovornika načela enakosti ter informiranosti o neenakosti in diskriminaciji

Večina prebivalcev Slovenije (72 odstotkov) ne ve, kateri samostojni državni organi v Sloveniji so pristojni za boj proti neenakopravnosti in varstvo pred diskriminacijo. Skoraj tretjina prebivalcev (29 odstotkov) ve za tak državni organ. Med temi jih je največ (64 odstotkov) prepoznalo Varuha človekovih pravic. Sledita Zagovornik načela enakosti (22 odstotkov) in policija (17 odstotkov).

Četrtnina prebivalcev Slovenije (25 odstotkov) pozna Zagovornika načela enakosti, medtem ko večina prebivalcev (75 odstotkov) Zagovornika ne pozna. Večina prebivalcev Slovenije (58 odstotkov) ni niti nezadovoljna niti zadovoljna z delom in aktivnostmi Zagovornika načela enakosti. Malo več kot petina prebivalcev (22 odstotkov) je z njegovim delom in aktivnostmi zadovoljna, nekoliko manj (21 odstotkov) pa nezadovoljna.

Skoraj polovico prebivalcev Slovenije (49 odstotkov) zanimajo informacije, povezane z neenakostjo in diskriminacijo v Sloveniji. Malo manj kot petino prebivalcev (17 odstotkov) tovrstne informacije ne zanimajo. Večina prebivalcev Slovenije (67 odstotkov) si želi, da bi Zagovornik načela enakosti posredoval več informacij na temo diskriminacije, malo manj kot petina prebivalcev (9 odstotkov) pa si tega ne želi.

Ključni rezultati javnomnenjske raziskave »Raziskava o diskriminaciji 2022« - raziskovalno poročilo

Izdajatelj

Zagovornik načela enakosti Republike Slovenije

Zanj

Miha Lobnik, zagovornik načela enakosti

Besedilo

Zagovornik načela enakosti

Pri pripravi so sodelovali

Miha Lobnik, Jaka Vatovec, Filip Burnik, dr. Bogdan Lešnik

Izvajalec raziskave

Inštitut za raziskovanje trga in medijev Mediana, d. o. o.

Ljubljana, september 2023

Uporaba vsebine raziskave je dovoljena z navedbo vira.
Uporabljen slovnični spol v poročilu se nanaša na kateri koli spol.
Publikacija je brezplačna in dostopna vsem.